

SLOVÁCKÉ MUZEUM V ROCE 2013 VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ivo Frolec, Miroslav Vaškových, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

1. ÚVOD

Prioritním projektem Slováckého muzea v Uherském Hradišti v roce 2013 se stala výstavba nové multimediální expozice Slovácko, která nahradí starou z roku 1972. K dokončení a slavnostnímu otevření moderní nadčasové stálé výstavy dojde v květnu roku 2014 při příležitosti 100. výročí založení Slováckého muzea. Investiční akce si vyžádala částečné uzavření budovy pro veřejnost, což se sice odrazilo ve snížené návštěvnosti, nicméně ostatní činnost instituce nebyla nijak omezena a dosáhla ve všech směrech dobrých výsledků.

1.1. Charakteristika organizace

Slovácké muzeum patří mezi nejvýraznější regionální muzea v České republice. Instituce byla založena v roce 1914. Jejím hlavním posláním je činnost sbírkotvorná a péče o sbírky, činnost vědecko-výzkumná a metodická a činnost kulturně výchovná. Působnost této organizace není omezena na Zlínský kraj, ale zasahuje celou národopisnou oblast Slovácko (tedy i část Jihomoravského kraje). Muzeum je zařazeno do řady národních a mezinárodních programů, v jejichž rámci plní např. funkci Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Základní údaje:

a) *právní forma: příspěvková organizace;*

b) *zřizovatel: Zlínský kraj;*

c) *objekty ve správě muzea:*

- Slovácké muzeum – hlavní budova, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Galerie Slováckého muzea, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Památník Velké Moravy, Staré Město (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);

- Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 90 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
  - Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 93 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
  - Konzervační pracoviště, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje);
  - Národní kulturní památka Uherské Hradiště-Sady (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
  - Národní kulturní památka Staré Město – Špitálky (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
  - Národní kulturní památka Modrá u Velehradu (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
  - Archeologické pracoviště s přednáškovým centrem, fotoateliérem, depozitáři, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje).
- d) *Objekty ve správě jiných subjektů, využívané Slováckým muzeem k expozičním účelům:*
- Letecké muzeum Kunovice (majetek města Kunovice a Aeroklubu Kunovice);
  - Archeoskanzen Modrá (majetek obce Modrá);
  - Muzeum lidových pálenic Vlčnov (majetek obce Vlčnov, expozice majetek Zlínského kraje);
  - Jezuitská kolej v Uherském Hradišti (majetek města Uherské Hradiště).

1.2. Základní poslání organizace

Kulturní bohatství Zlínského kraje spočívá v jedinečném historickém dědictví živé i hmotné kultury pocházejícím z několika výrazných etnografických základů souvisejících s rozmanitostí přírodního prostředí. V teritoriálním rozsahu své působnosti, tedy národopisné oblasti Slovácko, Slovácké muzeum toto specifické kulturní prostředí odborně uchovává, moderně zužitkovává, otevírá novým pozitivním vlivům a na vzá-

jemném průsečíku těchto snah vytváří nové kulturní hodnoty evropského formátu. K dosažení tohoto cíle používá instituce prostředky zejména ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, a s jejich podporou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává sbírky muzejní povahy, umožňuje jejich veřejné užívání, zkoumá prostředí, z něhož jsou předměty získávány a poskytuje služby výchovné a vzdělávací pro studijní i vědecké účely.

Základní cíle instituce

- a) Odborné uchovávání kulturního dědictví na území národopisné oblasti Slovácko (např. sbírkotvorná činnost a péče o sbírky, budování knihovny se specializovaným knihovním fondem, provádění vědeckého výzkumu v oborech své působnosti /etnografie, archeologie, historie, dějiny umění/, metodická činnost, správa vybraných památkově chráněných objektů apod.).
- b) Citlivé využívání kulturních statků a hodnot k plnohodnotnému životu občanů kraje a k rozvoji cestovního ruchu na území kraje (např. prezentace sbírkových předmětů prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační a přednášková činnost a další kulturně výchovné aktivity určené pro nejširší veřejnost se zvláštním zřetelem na děti, mládež, seniory a občany se zdravotním postižením, vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických publikací a propagačních materiálů, pořádání odborných konferencí, symposií a seminářů, kulturních a vzdělávacích programů pro odbornou i laickou veřejnost apod.).

Strategické směry instituce

- a) **Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy**
  - vybavení centrálního depozitáře muzea v bývalém kasárenském objektu moderní regálovou technikou a měřením klimatických podmínek – *splněno*;
  - přístavba depozitáře v areálu památek lidového stavitelství Topolná pro rozměrné zemědělské nářadí;

- navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů;
- zrestaurování starých tisků a rukopisů – *v plnění*.

b) Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

- vybudování stálé expozice „Lidových pálenice na moravsko-slovenském pomezí“ v areálu památek lidového stavitelství Vlčnov – *splněno*;
- vybudování a zprovoznění pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby typu Krásná jizba v hlavní budově muzea (v návaznosti na vládní „Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“) – *splněno*;
- obnova stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea a její vybavení multimediální technikou – *v plnění*;
- rekonstrukce stávajícího objektu Památníku Velké Moravy ve Starém Městě včetně nové stálé multimediální expozice a přístavba objektu „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ – *splněno*;
- vybudování stálé vstupní expozice v Leteckém muzeu Kunovice – *zhotovena studie*;
- úprava archeologických lokalit – národních kulturních památek ve správě instituce včetně přípravy výstavby „Muzea Velké Moravy“ v Uherském Hradišti – *v plnění*;
- intenzivní činnost a naplňování cílů „Dětského centra Slováckého muzea“.

c) Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

- aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu;
- aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jihovýchodní Moravy;
- vytvoření mezinárodní turistické stezky „Od Velké Moravy k počátkům české státnosti“;
- zvyšování kvality interní koncepce propagace instituce a její naplňování v praxi.

d) Provázání činnosti instituce se školstvím

- vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“;

- úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru.

e) **Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce**

- intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně poskytování metodické podpory odborné i laické veřejnosti.

f) **Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů**

- aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce;
- získání podpory zřizovatele (zejména metodické prostřednictvím příslušných odborů) při zajišťování vícezdrojového financování.

g) **Členství a zastoupení v profesních či zájmových sdruženích a orgánech (asociace, společnosti, státní správa apod.)**

- International Council of Museums;
- Národní rada pro tradiční lidovou kulturu České republiky – poradní orgán ministra kultury;
- Asociace muzeí a galerií České republiky;
- Rada galerií České republiky;
- Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán;
- Výtvarná rada Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm – poradní orgán;
- Historická společnost Starý Velehrad;
- Muzejní spolek v Uherském Hradišti;
- Společnost přátel slivovice České republiky;
- Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici;
- Česká národopisná společnost;
- Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech;
- Jihomoravská regionální archeologická

komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky;

- Správní rada a Expertní skupina společnosti Park Rochus (Muzeum v přírodě Rochus).

2. ČINNOST SBÍRKOTVORNÁ A PÉČE O SBÍRKOVÉ FONDY

2.1. Akvizice

- **Evidence I. stupně předmětů získaných koupí a darem – celkem 574 ks pod 263 ks přír. čísla**, z toho etnografie 208 ks, archeologie 158 ks, historie 208 ks a umění 0 ks. Odborná knihovna zapsala celkem 498 nových přírůstků.
- **Sbírkové předměty – celkový počet činí 362 021 ks**, z toho archeologie 292 779 ks, etnografie 38 293 ks, historie 23 567 ks a umění 7 382 ks.

2.2. Evidence

- **Evidence II. stupně – celkem 576 ks sbírkových předmětů**, z toho etnografie 209 ks, archeologie 72, historie 247 ks a umění 48 ks. Přepis starých karet do PC celkem 3 191 karet, z toho archeologie 1 450 a etnografie 781, umění 772 a historie 187. Odborná knihovna zaevidovala výběrem z odborných časopisů 560 nových článků, v rámci reevidance bylo 3 783 známů přeevidováno (doplněna detailnější klíčová slova).

2.3. Inventarizace

- **Inventarizace sbírek – celkem 22 964 ks sbírkových předmětů**, z toho etnografie 4 117 ks, archeologie 8 665 ks, historie 9 362 ks, umění 800 ks. O inventarizaci byly vyhotoveny protokoly včetně všech náležitostí.

2.4. Depozitáře

- Všechny **depozitáře** jsou zajištěny EZS a EPS, odpovědní pracovníci pravidelně prováděli kontrolu všech depozitářů a expozic, o kontrolách byly pořizovány zápisy, vedeny knihy návštěv ve všech depozitářích. Veškerá evidence byla v závěru roku předložena ke kontrole řediteli. Stav klimatických podmínek v centrálním depozitáři

je sledován pomocí elektronického systému sledování a vyhodnocování klimatických podmínek s dálkovým přístupem na PC v příslušných odborných odděleních, v ostatních depozitářích prováděna kontrola nejméně jedenkrát měsíčně včetně příslušných záznamů.

2.5. Pohyb sbírek – zápůjčky a výpůjčky

• **Pohyb sbírek** – v průběhu roku bylo zapůjčeno pro výstavní účely jiným subjektům celkem 799 ks sbírkových předmětů na základě 40 řádně uzavřených smluv. Ke stejnému účelu bylo vypůjčeno od jiných subjektů 1 640 ks sbírkových předmětů na základě 28 smluv.

2.6. Konzervace, restaurování, další činnosti

• **Konzervováno celkem 1 151 ks předmětů**, z toho etnografie 926 ks, archeologie 145 ks, historie 68 ks a umění 12 ks. Rekonzervace proběhla u 774 ks předmětů, restaurování historických knih (dodavatelsky jiným subjektem) 2 ks a vlastní kapacitou 16 ks. Dále zhotoveno 6 ks rekonstrukcí a modelů pro výstavu.

V průběhu roku byly z evidence vyřazeny 4 ks sbírkových předmětů etnografické povahy.

3. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A ODBORNÁ ČINNOST

3.1. Vlastní odborné aktivity

• Odborná oddělení řešila celkem 20 výzkumných úkolů, z toho:

Historie: 2 výzkumné úkoly: 1) Urbanistický vývoj UH v 19.–21. století; 2) Totalitní režimy – 5. etapa

Umění: 2 výzkumné úkoly: 1) Žáci a absolventi zlínské Školy umění a Střední uměleckoprůmyslové školy ve Zlíně a v Uherském Hradišti – průběžné získávání a doplňování údajů, fotodokumentace; 2) Litá medaile, plaketa a drobná plastika (spolupráci na mezinárodních výstavách Znad Dunaju, Weltawy i Wisly, doplňování údajů k českým medailérům a vybraným sochařům;

3) výzkumy k připravovaným výstavám. **Etnografie:** 12 výzkumných úkolů: 1–4) Zomorfni tematika v lidové tradici – 4 témata; 5) Lidové stavitelství Etnograficko-historický průzkum vybraných objektů tradičního lidového stavitelství I. Uherskohradištsko; 6) Lidové stavitelství Etnograficko-historický průzkum vybraných objektů tradičního lidového stavitelství II. Zlínsko; 7) Tradiční lidový oděv a jeho tvůrci; 8) Tradiční lidová řemesla, 9+10) Výzkum regionální hudební kultury (2 okruhy – a: Města Uh. Hradiště a okolí, b: Výzkum hudebního folkloru jednotlivých subregionů Slovácka se zaměřením na vybrané lidové muziky v historických souvislostech a v současné době); 11) Tradiční venkovské pálenice ve ZK; 12) Tradiční lidový oděv na Moravě – (NAKI), identifikace, analýza, konzervace a trvale udržitelný stav sbírkového materiálu z let 1850–1950. **Archeologie:** Zázemí velkomoravské aglomerace Staré Město – Uherské Hradiště, Výzkum kostela M. Jana Husa v Uherském Brodě a jeho okolí, včetně antropologických analýz, 2× rozsáhlejší výzkumy a s nimi související bádání na Modré a v Uherském Hradišti.

3.2. Spolupráce s externími badateli a jinými subjekty

• Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala při řešení výzkumných a odborných úkolů s celkem 11 externími badateli a institucemi:

Umění: Muzeum Oderska Odry – 1 badatel na dílo Arnošta Habala ze sbírky GSM; Osrodek kultury a sztuki a Městským muzeem ve Wroclavi – spolupráce na pořádání výstavy Mezi Dunajem, Vltavou a Vislou (příprava zástupců ČR – M. Nová, O. Dušek). **Historie:** spolupráce s prof. PhDr. M. Pojslem na scénáři výstavy a vydání katalogu (Rašticová), spolupráce se 3 odborníky na přípravě konference o dějinách věznic v UH (Rašticová, Portl); spolupráce s pedagogy ZŠ Sportovní na přípravě oslav výročí školy, spolupráce s Muzeem Komenského v Přerově na přípravě výstavy (Rašticová). **Etnografie:** vyhledání podkladů a vyplnění

dotazníku pro kulturní instituce Uherského Hradiště – podklady pro zpracování nominační dokumentace k zapojení Uherského Hradiště do Sítě kreativních měst UNESCO PhDr. Janu Blahůškovi, Ph.D., koordinátorovi projektu, účast v komisi Tradiční výrobek Slovácka.

Archeologie: AÚ AV ČR Brno, FF MU Brno (Chronologie neolitu), Ústav jaderné fyziky AV ČR (analýzy kovů).

3.3. Vědecké konference, semináře, sympozia – vlastní

• Byly uspořádány **4 odborné akce**, z toho 1× knihovna, 1× historie, 2× etnografie
Historie: konference Historický odkaz a vzdělávací potenciál věznic v Uherském Hradišti ve dnech 2.–3. 5. za účasti 18 odborníků.

Etnografie: Příprava a realizace Mezinárodní konference Zoomorfní tematika v lidové tradici – přednáškové centrum Slováckého muzea, Uherské Hradiště 9.–10. 10. 2013. Účast na konferenci: 36 účastníků, z toho 6 zahraničních, přednášeno 27 referátů.

3.4. Vědecké konference, semináře, sympozia – účast na akcích pořádaných jinými subjekty

• Odborní pracovníci se zúčastnili celkem **25** vědeckých konferencí a seminářů. Z toho:

Historie: 7 konferencí a seminářů;

Umění: 3 semináře, 2 umělecké rady;

Etnografie: 1 mezinárodní konference a 6 seminářů;

Archeologie: 3 konference;

Konzervace: 1 konference;

Knihovna: 2 semináře.

4. METODICKÁ A EDUKAČNÍ ČINNOST

4.1. SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

4.1.1. Speciální programy pro školy, spolupráce se školami

• Odborná oddělení uspořádala celkem **90 speciálních** školních programů pro 4 195 osob, z toho 3 321 dětí a 874 dospělých.

4.1.2. Pravidelné programy pro školy

• Celkem se uskutečnilo **24 pravidelných programů pro školy** za účasti 494 osob, z toho 447 dětí a 47 dospělých.

4.1.3. Pomoc odborných pracovníků studentům SŠ a VŠ

• Odborní pracovníci poskytli opakovaně **konzultace 36 studentům** při zpracování středoškolských, bakalářských, magisterských a doktorských prací:
Historie: metodická pomoc byla poskytnuta 1 studentovi SŠ a 19 studentům VŠ (z toho vedení 3 magisterských prací a zpracování 2 oponentských posudků);
Etnografie: metodická pomoc 1 studentovi SŠ a 2 studentům VŠ (konzultace písemných/magisterských diplomových prací);
Archeologie: celkem 5 konzultací (4× VŠ bakalářské a 1× magisterské práce);
Umění: 8 konzultací pro studenty VŠ.

4.2. METODIKA VŮČI JINÝM SUBJEKTŮM

4.2.1. Metodika a spolupráce se subjekty s obdobnou náplní činnosti v regionu

• Odborní pracovníci se zúčastnili celkem **5 jednání** poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Masarykova muzea v Hodoníně, Národního ústavu lidové kultury Strážnice, Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, programové rady Galerie Orlovna Kroměříž a umělecké rady SUPŠ v Uh. Hradišti.

4.2.2. Metodika a spolupráce s ostatními kulturními subjekty

• Spolupráce probíhala s celou řadou subjektů (International Council of Museums, Česká národní sekce CIOFF, Národní rada pro tradiční lidovou kulturu České republiky – poradní orgán ministra kultury, Asociace muzeí a galerií České republiky, Rada galerií České republiky, Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán, Historická společnost Starý Velehrad, Sdružení historiků ČR, Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici, Česká národopisná společnost, Mezinárodní ko-

mise pro studium lidové kultury v Karpatech, Jihomoravská regionální archeologická komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky, Programová rada MFF Kunovské léto, Programová rada Hornáckých slavností, Programová rada Vlčnovské jízdy králů, Programová rada MFF Strakonice, Programová rada Slováckých slavností vína a otevřených památek, Region Slovácko, Městské informační centrum Uh. Hradiště, Správní rada o.p.s. Park Rochus, Muzejní spolek v Uherském Hradišti, Muzejní spolek Strážnice, Společnost přátel slivovice ČR, Spolek přátel města Mayen Uh. Hradiště, Umělecká a programová rada galerie Orlovna Kroměříž, Umělecká rada SUPŠ UH, Jury Celostátní soutěže Grafika roku apod.;

- V rámci plnění vládního usnesení „Konceptce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s těmito obdobně zaměřenými krajskými institucemi:
- kraj Jihočeský – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích;
- kraj Jihomoravský – Masarykovo muzeum v Hodoníně;
- kraj Karlovarský – Krajské muzeum Cheb;
- kraj Královéhradecký – Muzeum východních Čech v Hradci Králové;
- kraj Liberecký – Muzeum Českého ráje v Turnově;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Těšínska;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Novojičínka;
- kraj Olomoucký – Vlastivědné muzeum v Olomouci;
- kraj Pardubický – Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku;
- kraj Plzeňský – Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech;
- kraj Středočeský – Regionální muzeum v Kolíně;
- kraj Ústecký – Regionální muzeum v Teplicích;
- kraj Vysočina – Muzeum Vysočiny Třebíč;
- kraj Praha – Muzeum hlavního města Prahy.

Pokračovala mezinárodní spolupráce s Muzeem Hedmark County z Norska v rámci přípravy společných dlouhodobých výstavních a publikačních projektů a výměnných stáží.

4.2.3. Pomoc odborných pracovníků jiným subjektům

- Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala či poskytovala **metodickou pomoc celkem 264 badatelům, institucím, obcím, skupinám, souborům**. Odborná knihovna poskytla **metodickou pomoc celkem 107 badatelům**, z toho knihovnu navštívilo 84 badatelů, kteří uskutečnili 741 návštěv, počet výpůjček 3 193 (z toho 1 574 absenčních, 1 570 prezenčních a 49 meziknihovní výpůjční služba), mailem byla poskytnuta metodická pomoc 25 badatelům.

4.2.4. Spolupráce s AMG ČR a RG ČR

- Odborní pracovníci pracovali v Senátu, 2 kolegiích a 4 komisích Asociace muzeí a galerií ČR (z toho 2 předsedkyně komisí, 1 členka výboru komise) a v Senátu Rady galerií a komoře edukativních pracovníků RG.

4.3. ŠKOLENÍ A KURZY

4.3.1. Školení a kurzy vlastní

- Pracovníci se účastnili 4 povinných školení BOZP, PO, školení řidičů a jazykový kurz apod. (75 osob).

4.3.2. Školení, semináře a kurzy pořádané jinými subjekty

- Pracovníci muzea se zúčastnili celkem 10 školení, seminářů a kurzů pořádaných jinými subjekty (45 osob).

5. KULTURNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

5.1. Expozice

- Organizace spravovala celkem **13 expozic přístupných veřejnosti**: Slovácko (hlavní budova – do 30. 6. 2012, poté objekt částečně uzavřen z důvodu rekonstrukce), Nositelé Ceny Vladimíra Boučka (hlavní budova), Umění jihovýchodní Moravy (Galerie SM), Letecké muzeum Kunovice,

Lidové bydlení (Topolná čp. 90), Lidové bydlení (Topolná čp. 93), Vesnické kovárství (Topolná čp. 90), Památník Velké Moravy ve Starém Městě, Velká Morava (Uherské Hradiště-Sady), Velká Morava (Staré Město-Špitálky), Velká Morava (Modrá u Velehradu), Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově. V roce 2012 byla otevřena nová stálá expozice dějin města nazvaná Uherské Hradiště – město královské v objektu bývalé jezuitské koleje (od 31. 8. 2012).

5.2. Výstavy

- Slovácké muzeum uspořádalo v roce 2013 celkem **40** výstav, z toho **22 ve vlastních a 18 v jiných objektech včetně kooperacích.**

A/ Výstavy v objektech SM:

Slovácké muzeum:

1. Pohádka ve škole. Zachráněné vzpomínky;
2. V srdci Hedvábné stezky;
3. Petr Nikl, Obrazky z Nového světa. Výstava k LFŠ;
4. To nejlepší z archeologie. 100 let objevů a výzkumů na Uherskohradištsku;
5. Život za mřížemi – věznice v Uh. Hradišti;
6. Vojtěch Jasný, fotografie, výstava k LFŠ;
7. Krysáci.

Galerie Slováckého muzea:

8. Přírůstky ze sbírky Galerie Slováckého muzea;
9. 3. trienále textilu bez hranic – textilní tvorba s mezinárodní účastí;
10. Ladislav Hodný, obrazy, knižní vazby;
11. Od informelu k figuře, ze sbírky galerie Dolmen;
12. Vladimír Kudlík, obrazy;
13. Igor Chmela, fotografie;
14. Patrik Hábl, Jan Kovářík;
15. Usmívání Pavla Matusky, obrazy, kresby, řezby;
16. Eduard Ovčáček, retrospektiva.

Letecké muzeum Kunovice:

17. Adresát: Letecké muzeum (Pohlednice letadel ze soukromé sbírky);

18. Výsledky výtvarné soutěže Namaluj letadlo.

Památník Velké Moravy:

19. Veligrad. Z knížecích hrobů;
20. Stupavská falza;
21. Vampyrismus.

B/ Výstavy mimo objekty SM vlastní a kooperační:

22. Cyrilometodějský Velehrad – 14|15 Bařův institut Zlín;
23. Stalo se léta Páně... – Státní okresní archiv UH;
24. Stanislav Lolek – MJVM Zlín – muzeum v Luhačovicích;
25. Znad Dunaju, Weltawy i Wisly Wroclawi – Osrodek kultury a sztuki a Městské muzeum ve Wroclawi;
26. Expozice Galerie Joži Uprky v Uherském Hradišti;
27. Výstava k výročí ZŠ a MŠ Huštěnovice;
28. Výstava k výročí ZŠ Kunovice;
29. Křehká krása – Muzeum Kroměřížska;
30. Hračky v minulosti a dnes – Masarykovo muzeum Hodonín;
31. Betlémy stále živé – Masarykovo muzeum Hodonín;
32. Půjdem spolu do Betléma – výstava betlémů – Klub kultury Uherský Brod;
33. Tomáš Měšťánek, kresby – Klub kultury Uherský Brod;
34. Tomáš Měšťánek, Obrazy a kresby – Bojkovice, zámek Nový Světlov;
35. Tomáš Měšťánek, Čas – Praha, Kostel sv. Martina;
36. Dvě z Q/ Marie Filippovová@Ludmila Kovářiková – Kroměříž, Galerie Orlovna;
37. Reclusus – Kroměříž, Galerie Orlovna;
38. Cyrilometodějský Velehrad – Turistické centru Velehrad;
39. Vítejte v Dolním Poolšaví – Dům kultury v Kroměříži;
40. Vítejte v Dolním Poolšaví – Kunovice.

5.3. Přednášky pro veřejnost

- Celkem uspořádáno **58 přednášek pro 2 192 posluchačů**, z toho A) 7 přednášek pro 208 osob ve vlastních objektech

a B) 51 přednášek pro 1 984 osob v jiných prostorách.

Umění: A) 1 přednáška externisty (L. Ševček) – 35 osob (21 děti a mládež, 14 dospělých); B) 7 přednášek pro Akademii 3. věku při Obchodní akademii v UH s kolokviem (volný cyklus přednášek z oboru výtvarné umění, Krajina, figura, abstraktní umění) – 244 osob (dospělých);

Historie: A) 2 přednášky externistů pro 32 osob; B) 21 přednášek pro 605 dětí a mládeže a 16 přednášek pro 807 dospělých;

Muzejní spolek: A) 3 přednášky externistů pro 177 dospělých (Od kaple rybářů, Po stopách zlaté horečky, Výšivka Střední Asie);

Etnografie: A) 1 přednáška pro 4 osoby, B) 5 přednášek pro 188 dospělých osob;

Archeologie: A) 1 přednáška pro 40 osob, B) 2 přednášky pro 140 dospělých osob.

5.4. Odborné výklady ve výstavách a expozicích

• Ve výstavách a expozicích uskutečnili odborní pracovníci celkem **464 odborných výkladů pro 2 228 posluchačů**, z toho 229 dětí a mládeže a 1 999 dospělých.

5.5. Doplnkové kulturní akce a programy

• Muzeum uspořádalo **19 vlastních kulturních akcí a programů** pro 6 821 návštěvníků.

5.6. Zájmové aktivity (kluby, spolky)

• Organizace úzce spolupracovala s Muzejním spolkem v Uherském Hradišti, Společností přátel slivovice ČR, Spolkem přátel města Mayen a Historickou společností Starý Velehrad. Z této spolupráce vzešlo **9 akcí pro 458 osob**.

5.7. Spolupráce se zahraničím

• Slovácké muzeum spolupracovalo celkem s **34 zahraničními partnery** ze Slovenska, Maďarska, Polska, Německa, Bulharska a Norska, z toho s 9 institucemi (Hedmark

County Museum, Norsko, Artex Bratislava, Múzeum mincí a medailí Kremnica, Asociace výtvarných umělců Maďarska, Městské muzeum – Medailérské muzeum Wroclaw, Osrodek kultury i Sztuki Wroclaw, Mezinárodní umělecké sympozium ve Wroclawi, Česko-slovenská komise AV ČR, Slovensko-česká komise SAV) a 25 vědeckými pracovníky.

5.8. Spolupráce s jinými kraji

• Slovácké muzeum spolupracovalo s **36 institucemi v celkem 12 krajích** (Zlínský kraj: NPÚ Kroměříž, Muzeum J. A. Komenského Uh. Brod, Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Muzeum Bojkovska v Bojkovicích, město UH, SOKA Uherské Hradiště, Gymnázium Uherské Hradiště, Region Slovácko, Galerie Joži Uprky UH; Jihomoravský kraj: Moravská galerie Brno, Podhorácké muzeum v Předklášteří, Masarykovo muzeum – pobočky Vlastivědné muzeum Kyjov a Městské muzeum Veselí nad Moravou, GVU Hodonín, FF MU Brno, NÚLK Strážnice, Kulturní středisko Tišnov; Olomoucký kraj: Muzeum umění Olomouc, Vlastivědné muzeum v Olomouci; Moravskoslezský kraj: Slezské zemské muzeum v Opavě, Městské muzeum v Bruntále; Kraj Vysočina: Muzeum Vysočiny Třebíč, Muzeum Vysočiny Pelhřimov, HG Nové Město na Moravě, GVU Havlíčkův Brod; Středočeský kraj: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy; Hlavní město Praha: Národní muzeum – Náprstkovo muzeum, Botanická zahrada hl. m. Prahy, Filmová galanterie Terryho ponožky, FUNDUS Barrandov; Plzeňský kraj: Západočeská galerie Plzeň; Královéhradecký kraj: Třebechovické muzeum v Třebechovicích, MMU Hradec Králové; Pardubický kraj: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí; Jihočeský kraj: Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec; Liberecký kraj: Muzeum Českého ráje v Turnově, OGV Liberec);

• V rámci plnění vládního usnesení „Koncepte účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum

péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s těmito obdobně zaměřenými krajskými institucemi:

- kraj Jihočeský – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích;
- kraj Jihomoravský – Masarykovo muzeum v Hodoníně;
- kraj Karlovarský – Krajské muzeum Cheb;
- kraj Královéhradecký – Muzeum východních Čech v Hradci Králové;
- kraj Liberecký – Muzeum Českého ráje v Turnově;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Těšínska;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Novojičínska;
- kraj Olomoucký – Vlastivědné muzeum v Olomouci;
- kraj Pardubický – Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku;
- kraj Plzeňský – Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech;
- kraj Středočeský – Regionální muzeum v Kolíně;
- kraj Ústecký – Regionální muzeum v Teplicích;
- kraj Vysočina – Muzeum Vysočiny Třebíč;
- kraj Praha – Muzeum hlavního města Prahy.

5.9. Spolupráce kulturních PO Zlínského kraje

- Průběžná konzultační činnost a spolupráce se všemi krajskými kulturními organizacemi probíhala jak v rámci pověřeného pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje (Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, pobočka Luhačovice, Muzeum Kroměřížska v Kroměříži, Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně), tak při pořádání výstav a dále v rámci Centra pro digitalizaci Zlínského kraje.

5.10. Návštěvnost muzea

V roce 2013 byla návštěvnost Slováckého muzea ovlivněna celoročním uzavřením hlavní budovy a omezením provozu veřejnosti přístupných prostor z důvodu rekonstrukce budovy a výstavby nové stálé expozice Slovácko.

A) Celková návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slováckého muzea – 77 385 osob, z toho:

- návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slováckého muzea – 65 875 osob;
- z toho: návštěvnost výstav Slováckého muzea v jiných objektech – 9 111 osob;
- Návštěvnost kulturních a doprovodných akcí Slováckého muzea – 11 510 osob;
- z toho:
  - přednášky (zahrnuje i přednášky se spolkem) – 2 192 osob;
  - doprovodné programy k výstavám – 2 228 osob;
  - doplňkové akce – 7 090 osob.

B) Celková návštěvnost kulturních akcí s podílem Slováckého muzea – 9 900 osob, z toho:

- 1 pořad v rámci Slováckých slavností vína – 4 800 osob;
- 2 pořady na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici 2013 – 3 500 osob;
- 1 pořad na Jízdě králů Vlčnov 2013 – 1 600.

Pozn. Neuvádí se ve výkazu NIPOS.

SOUHRNNÁ NÁVŠTĚVNOST ZA ROK 2013 ČINÍ 87 285 OSOB.

6. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

6.1. Vlastní ediční činnost

- Vydáno bylo celkem **6 publikací a jedny noviny**: společenskovědní časopis Slovácko 2012 (zařazen do recenzovaných neimpaktovaných periodik ČR), redakčně byl připraven časopis Slovácko 2013; trojdílná publikace „Pravdivý příběh ...“, CD Slovo paměti, kolektivní monografie Zoomorfní tematika v lidové tradici, katalog „Na zdi, na zemi“ – Hábl/Kovářík, katalog Cyrilometodějský Velehrad. Ve spolupráci se Společností přátel slivovice České republiky bylo vydáno v rámci propagace Muzea lidových pálenic Vlčnov druhé číslo Lihových novin.

6.2. Odborné texty do publikací a periodik vydaných jinými subjekty

- Odborná oddělení publikovala výsledky svých výzkumů a odborné činnosti celkem **ve 48 příspěvcích**, z toho umění 6×, historie 17×, etnografie 19×, archeologie 6×.

6.3. Medializace instituce – propagace výstav a doplňkových akcí

- Odborná oddělení propagovala výstavy a doplňkové kulturní akce v celkem 326 příspěvcích, z toho TV 33×, rozhlas 16×, tisk 196×, internet 81×.

Umění: 35 textů o výstavách (SN, DDK, MF Dnes, ZMUH, Okno do kraje, Ateliér), 3× text pro katalog, 3× pro časopis Slovácko, 8× relace pro ČR, 13× natáčení TV Slovácko, 13× web, 13× fcb, podklady pro měsíční programy o výstavách a akcích;

Historie: 56 článků a tiskových zpráv, 9 rozhlasových a 9 televizních relací o výstavách a jiných akcích muzea;

Etnografie: 28 článků, 2 rozhlasové relace, 5 televizních relací;

Projektový manažer: celkem 7× článek do tisku;

Archeologie: celkem 110×, z toho: TV 6×, rozhlas 5×, tisk 56×, internet 43×;

Konzervace: 12× internet.

6.4. Spolupráce s odbornými a jinými periodiky (redakční rady)

- Členstvím a účastí na redakčních radách spolupracovala odborná oddělení s 5 periodiky (Časopis Národopisné společnosti, Zpravodaj města UH, Malovaný kraj, Lihové noviny, Ingredere hospes).

7. ROZVOJOVÉ AKTIVITY

7.1. Zapojení do evropských (nejen strukturálních) fondů

- Fond mikroprojektů EU – Evropského fondu pro regionální rozvoj – výstava Cyrilo-metodějský Velehrad (částka neuvedena, zaúčtováno bude v roce 2014).

7.2. Dotace jiných subjektů (např. ministerstva)

- Žádné.

7.3. Přijaté dary – nefinanční

- Darem získalo muzeum 262 ks předmětů.

7.4. Finanční pomoc sponzorů

- Nadace Synot 50 tis., identifikace lidového stavitelství ZK
- Nadace Synot 35 tis., příprava 100 let SM

- různí sponzoři 42 tis., příprava výstavy Kovářka

- různí sponzoři 15 tis., příprava výstavy Ovčáčka

SPONZORSKÉ PŘÍSPĚVKY CELKEM 142 000,- Kč.

7.5. Příprava projektů a koncepcí

- Příprava kulturních akcí k oslavám 1150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje (libreta, scénáře, rozpočty apod.);
- Přístavba Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví (III. etapa rekonstrukce a dostavby Památníku Velké Moravy ve Starém Městě – příprava investičního záměru a studie);
- Výstavba Muzea vinařství v přírodě Rochus (další stupně projektové přípravy);
- Příprava vybudování Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje a obnovy jednotlivých archeologických lokalit;
- Příprava vybudování nové multimediální expozice Slovácko;
- Příprava česko-norského projektu „Železná opona“ pro Norské fondy a dalších dílčích projektů včetně výměnných stáží.

7.6. Plán rozvoje (investiční akce, neinvestiční akce)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracován dokument – Koncepti činnosti a rozvoje organizace, který je každoročně aktualizován. Z tohoto materiálu vyjímáme nejdůležitější rozvojové akce:

7.6.1. Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy.

Preventivní ochrana sbírkových předmětů před nepříznivými vlivy – vybavení nových i stávajících depozitářů monitorovací technikou a zařízením pro úpravu klimatických podmínek (zejména vzdušné vlhkosti).

Náklady: 1,2 mil. Kč;

Finanční zajištění: vlastní zdroje, ZK;

Partneři: –;

Termín: 2008–2009;

Stav: splněno.

7.6.2. Záchrana – restaurování starých tisků a rukopisů

Náklady: 4,7 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: –;

Termín: 2010–2020;

Stav: probíhá.

7.6.3. Navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů

Náklady: 0,8 mil. Kč/ročně;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: každoročně;

Stav: nesplněno, kritický stav, zatím částečně řešeno sponzorskými příspěvky.

7.6.4. Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

• Vybudování Muzea lidových pálenic na moravsko-slovenském pomezí ve Vlčnově.

Náklady: 1,8 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: obec Vlčnov, Trenčianské múzeum, Centrum tradičnej kultúry Myjava;

Termín: 2008–2010;

Stav: splněno.

• Vybudování a zprovoznění Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s předváděcím centrem, expozicí a výběrovou prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby a řemesel.

Náklady: 3,6 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: –;

Termín: 2009–2011;

Stav: splněno.

• Vybudování nové moderní stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea včetně jejího vybavení multimediální technikou (slavnostní otevření k 100. výročí založení muzea)

Náklady: 20 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: 2010–2014;

Stav: v plnění, k otevření dojde 31. 5. 2014.

• Vytvoření lektorského oddělení s náplní vzdělávacích a tvořivých programů pro děti i dospělé pověřeného propagačním stykem s veřejnými sdělovacími prostředky, školstvím a širokou veřejností. Cílem je zpracovávání, nabízení a realizace programů pro nejružnější věkové kategorie a skupiny (např. rodinného typu) s nezbytnou dokumentací, prezentací, propagací a vyhodnocováním.

Náklady: mzda pro dva pracovníky VŠ a SŠ pedagogického směru;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: od 2009;

Stav: plnění částečné (1 pracovník) z důvodu nedostatku mzdových prostředků.

• Rekonstrukce Památníku Velké Moravy (I. etapa), výstavba nové multimediální expozice (II. etapa) a přístavba Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví (III. etapa)

Náklady: 87 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU, Norské fondy;

Partneři: Moravské zemské muzeum v Brně;

Termín: 2008–2011;

Stav: I. a II. etapa dokončena, III. etapa v přípravě.

• Vybudování stálé vstupní expozice v Leveckém muzeu Kunovice

Náklady: zatím nevyčísleny – investorem bude Město Kunovice;

Finanční zajištění: Město Kunovice, EU;

Partneři: Slovácký aeroklub;

Termín: 2010–2016;

Stav: zpracována úvodní studie.

• Příprava a realizace výstavby „Muzea Velké Moravy“ v Uherském Hradišti-Sadech

Náklady: 200,0 mil. Kč;

Finanční zajištění: Město Uherské Hradiště, EU;

Partneři: –;

Termín: 2010–2014;

Stav: v plnění, zpracována základní studie, vybudována přístupové komunikace, osazení informačním systémem v roce 2014.

- **Příprava a realizace výstavby Muzea v přírodě Rochus**

Náklady: 150,0 mil. Kč;

Finanční zajištění: Město Uherské Hradiště, EU;

Partneři: soukromé společnosti;

Termín: 2007–2020;

Stav: zhotoven ideový záměr, studie a studie proveditelnosti, probíhá intenzivní projektová příprava, zahájení výstavby 2014.

- **Vybudování požárního únikového východu z výstavních sálů hlavní budovy**

Náklady: 1,5 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: 2007;

Stav: splněno.

- **Vytvoření koncepce prezentace a propagace Slováckého muzea a její aplikace v praxi.**

Náklady: 120 tis. Kč / první rok;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: od 2008;

Stav: splněno, každoročně aktualizováno.

7.6.5. Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

- **Vybudování Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje včetně jejího pilotního pracoviště (informačního centra) a obnovy jednotlivých archeologických lokalit**

Náklady: 14 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK, EU;

Partneři: Zlínský kraj, Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Trenčínský samosprávný kraj (Slovensko) a další zahraniční partneři, správci jednotlivých archeologických lokalit;

Termín: 2010–2014;

Stav: v přípravě, zhotovena studie, požádáno o grant.

- **Aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu**

Náklady: běžné provozní;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: KÚ ZK, subjekty cestovního ruchu;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně.

- **Aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jihovýchodní Moravy**

Náklady: běžné provozní;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně.

- **Zvyšování kvality koncepce prezentace a propagace instituce a její naplňování v praxi**

Náklady: běžné provozní;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně.

- **Vytvoření nové interaktivní webové prezentace Slováckého muzea**

Náklady: 0,1 mil. Kč;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: –;

Termín: 2007;

Stav: splněno v roce 2007, v roce 2009 došlo k další modernizaci prezentace, tato spuštěna v únoru 2010.

7.6.6. Provázání činnosti instituce se školstvím

- **Vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“**

Náklady: 0,2 mil. Kč/ročně;

Finanční zajištění: ZK;

Partneři: školská zařízení;

Termín: průběžně;

Stav: plněno průběžně v rámci omezených finančních prostředků.

- **Úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru**

Náklady: běžné provozní;

Finanční zajištění: ZK;
Partneři: školská zařízení;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.7. Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce

- **Intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně metodické podpory odborné i laické veřejnosti**

Náklady: 0,5 mil Kč/ročně;
Finanční zajištění: ZK, MK ČR;
Partneři: Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, Moravské zemské muzeum v Brně, Asociace umělců medailérů Praha, Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.6.8. Hledání cest k vícezdrojovému financování projektu

- **Aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce**

Náklady: běžné provozní;
Finanční zajištění: ZK;
Termín: průběžně;
Stav: plněno průběžně.

7.7. Plán rozvoje organizace (kulturně výchovné činnosti)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracovány dokumenty – Koncepti činnosti a rozvoje organizace a Koncepti prezentace a propagace, které jsou každoročně aktualizovány. Tyto materiály obsahují rovněž dlouhodobější i roční plány kulturně výchovné činnosti, která je následně implementována do elektronického plánu a kontroly činnosti jednotlivých úseků organizace.

8. OSTATNÍ ČINNOSTI

8.1. Řídicí a kontrolní činnost

- řídicí a kontrolní činnost prováděna prostřednictvím operativních a periodických porad vedení (ředitel, vedoucí oddělení a samostatní pracovníci). Velmi účinným nástrojem řízení a kontroly je elektronický síťový podrobný plán činnosti instituce s přesným zadáním úkolu, termínu splnění a odpovědnosti, který je průběžně kontrolován po celý rok.

8.2. Provoz a údržba

8.2.1. Provoz a údržba (včetně stavební)

V roce 2013 plnil provozní úsek úkoly stanovené plánem činnosti následujícím způsobem (uvádíme pouze nejdůležitější položky)

- zahájena rekonstrukce části objektu hlavní budovy Slováckého muzea a příprava výstavby nové stálé expozice Slovácko k 100. výročí založení muzea v roce 2014.

Rovněž byly průběžně prováděny pravidelné kontroly lokalit a objektů muzea včetně odstraňování zjištěných nedostatků. Dále byla bezproblémově zabezpečována běžná provozně-kontrolní činnost (autoprovoz, všestranná údržba, MTZ, nákupy ostatních pracovníků, kontrola správnosti fakturace, nákupy cenin a PHM včetně evidence, sledování spotřeby energie, paliv, telefonních hovorů atd.).

Podrobné informace o jednotlivých položkách provozu a údržby jsou uvedeny v hospodářské části rozborů činnosti (archiv SM UH).

8.2.2. Zabezpečovací systémy (EZS, EPS a PTV)

Referent elektronických požárních systémů, elektronických zabezpečovacích systémů a průmyslových televizí vedl ve sledovaném období veškerou agendu, sledoval termíny povinných revizí a kontroloval jejich řádné provedení, jednal se servisní firmou Security UH a policií, proškoloval pracovníky pověřené manipulací se systémy v jednotlivých objektech, průběžně objednával a kontroloval odstranění vzniklých závad na systémech, vedl knihu poplachů, kontrol napadených prostor, účastnil se výjezdů policie při vyhlášení poplachu apod.

8.2.3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární a civilní ochrana, ochrana životního prostředí

Všechny povinnosti organizace v oblasti BOZP, PO, CO a ekologie zajišťoval ve sledovaném období pracovník muzea – referent BOZP, PO, CO se smluvní účastí specializované firmy. Pracovník sledoval termíny a správnost plnění potřebných prací a prováděl základní kontrolní činnost (lékárníčky, vybavenost hasicími přístroji, inventury a ochrana CO materiálu, vybavení ochrannými prostředky jednotlivce apod.). Další specializované úkoly (školení, revize, směrnice apod.) smluvně zajišťovala firma BT SERVIS. Všechny úkoly uvedené v plánu činnosti úseku na rok 2013 byly splněny.

8.3. Výpočetní technika – počítačové sítě (instalace, údržba, rozvoj), internet, www stránky, využívání e-mailu

Technik PC splnil v roce 2013 následující úkoly:

- pravidelně aktualizoval antivirový program na všech PC v instituci;
- zajistil odstranění veškerých vzniklých závad na PC, serveru a v síti;
- podle aktuální potřeby posiloval hardware zařízení;
- prováděl periodickou kontrolu legálnosti instalovaného softwaru (licenční doklady na jednotlivé produkty archivovány na oddělení dokumentace SM);

- všem pracovníkům poskytoval školicí a poradenskou činnost;
- aktualizoval harmonogram postupné obměny a vybavování instituce výpočetní technikou i softwarem;
- prováděl aktualizaci a rozšiřování stávajících webových stránek Slováckého muzea, podílel se na přípravě stránek nových;
- prováděl zálohování důležitých dat SM UH;
- prováděl kontrolu integrity databází programů BACH.

Počítačová síť je vybudována v hlavní budově, v galerii, na detašovaném pracovišti Hradební a v objektu Přednáškového centra s archeologickým oddělením. Internetové připojení hlavní budovy, galerie, pracoviště Hradební a Přednáškového centra s archeologickým oddělením je zajištěno mikrovlnnou technologií.

Instituce provozuje webové stránky s doménou www.slovackemuzeum.cz, elektronickou odbornou knihovnu s adresou <http://knihovna.slovackemuzeum.cz> a speciální oborové stránky www.medaile-uh.blog.cz a www.veligrad.eu. Má rovněž zastoupení na Facebook. Každý z pracovníků muzea má vlastní e-mailovou schránku. Ve všech pokladnách instituce je zavedena technologie PC pro prodej a tisk vstupenek a ostatního zboží.

8.4. Pracovníci Slováckého muzea v Uherském Hradišti v roce 2013

poř. č.	jméno a příjmení	pracovní pozice	v organizaci od roku
1	Berková Kateřina, Bc.	konzervátor (mateřská dovolená)	2007
2	Bitnerová Petra, MgA.	konzervátor (mateřská dovolená)	2010
3	Čevelová Květoslava	uklízečka	2004
4	Číhal Petr, Mgr.	etnograf	2011
5	Dudová Magda	pokladní (Slovácké muzeum)	1997
6	Dvouletý Jaroslav	pokladní (Letecké muzeum Kunovice)	sezónní pracovník
7	Fornůsková Štěpánka	konzervátor (zástup za mateřskou dovolenou)	2012
8	Frolcová Milada, PhDr.	historik umění	1985
9	Frolec Ivo, PhDr.	ředitel	1991
10	Habartová Romana, PhDr.	etnograf, vedoucí oddělení	1984
11	Hodonská Marie	uklízečka	2009
12	Chrástek Tomáš, Mgr.	archeolog	2009
13	Chvalkovský Ladislav	fotograf	1977
14	Chvalkovský Ladislav	technik EZS, EPS, PTV	2000
15	Jilík Jiří, PaedDr.	pokladní (Památník Velké Moravy)	2010
16	Jordán Michal	terénní technik archeologického výzkumu	1999
17	Jordán Michal	správce počítačové sítě, technik	2006
18	Káčer Jan, Mgr.	etnograf	2012
19	Kamrlová Kateřina, Mgr.	programový a kulturně výchovný pracovník, pracovník vztahů k veřejnosti	2011
20	Kedroň Bohumil	pokladní (Letecké muzeum Kunovice)	sezónní pracovník
21	Knot Augustin	průvodce, ostraha (Muzeum v přírodě Topolná)	2005
22	Kolečkářová Radka	dokumentátor archeologického oddělení	1999
23	Kondrová Marta, Mgr.	etnograf	2001
24	Kostečková Renáta	uklízečka	2010
25	Marholtová Jolana	účetní	2005
26	Martykánová Marie, Mgr.	historik umění	1976

27	Mátlová Iveta, Mgr.	knihovnice	1995
28	Menoušková Dana, Mgr.	archeolog	1998
29	Mour Ondřej, DiS	konzervátor	2010
30	Musilová Jana	pokladní (Galerie Slováckého muzea)	2011
31	Olšák Ladislav	údržbář, výstavář	2011
32	Olšák Ladislav	bezpečnostní pracovník	2011
33	Peková Mária	pokladní (Slovácké muzeum)	1994
34	Pelikánová Emilie	výtvarník	1992
35	Pohlová Irena	pokladní (Památník Velké Moravy)	1995
36	Portl Pavel, Mgr.	historik	2005
37	Raštica Bernard	údržbář, výstavář	2005
38	Rašticová Blanka, PhDr.	historik, vedoucí oddělení, zástupce ředitele	1976
39	Severin Jiří, Mgr.	projektový manažer	2005
40	Sovišová Dagmar	účetní	1994
41	Strachotová Eva	uklízečka	1996
42	Stýskal Zdeněk	údržbář, výstavář	2004
43	Stýskal Zdeněk	referent BOZP, PO, CO	2004
44	Šebková Veronika	pokladní (Galerie Slováckého muzea)	1994
45	Šlemendová Jana	uklízečka	2010
46	Štefánková Ludmila	konzervátor, vedoucí oddělení	1977
47	Taláková Zdeňka	provozní, asistentka ředitele	2005
48	Vaškových Miroslav, Mgr., Ph.D.	archeolog, vedoucí oddělení	1998
49	Zemánková Helena	dokumentátor	1982
50	Zpěváková Jitka	ekonom, vedoucí oddělení	1994

SLAVNOSTNÍ PŘEDÁNÍ TITULU MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY ZLÍNSKÉHO KRAJE

Marta Kondrová, Slovácké muzeum Uherské Hradiště

Již podruhé byl ve čtvrtek 19. září 2013 hejtmanem Zlínského kraje slavnostně udělen titul Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje. Slavnostní předání titulů se odehrává na půdě Slováckého muzea, jež vykonává funkci Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a v jehož povinnostech je mimo jiné zpracování podkladů nominací osobností nejen na titul *Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje*, ale také *Nositel tradice lidových řemesel* udělovaný ministrem kultury ČR a nominací *Ceny Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby* udělované městem Uherské Hradiště.

V návaznosti na celostátní ocenění udělované ministrem kultury ČR *Nositel tradice lidových řemesel* zřídil Zlínský kraj titul *Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje*, který je veřejnou formou uznání osobností, snažícím se o udržování, prezentování a kvalifikované předávání tradičních rukodělných technik v regionu. Zlínský kraj

se tak v roce 2012 plně zapojil do aktivního naplňování usnesení vlády z 11. června 2003 o Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu s vědomím nutnosti podpory, uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot ve svém regionu.

Návrhy na udělení titulu mohou na základě Statutu uveřejněném na webových stránkách Zlínského kraje a Slováckého muzea od 1. října každého roku do 28. února roku následujícího předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy. Návrhy, doručené do Slováckého muzea v řádném termínu v písemné i elektronické podobě včetně povinných příloh, jsou zpracovány do podoby nominačních listů, které Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje předává Odboru kultury Zlínského kraje jako podklad k jednání odborné komise. Doporučení odborné komise k udělení titulu

Ocenění tvůrce Ludmila Kalivodová, Božena Vráželová a Stanislava Žabková (zleva). Foto L. Chvalkovský.

lu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje konkrétním osobnostem je následně předloženo ke schválení Radě Zlínského kraje.

Odborná komise pro posouzení nominací se sešla 17. června 2013 a na svém jednání posuzovala šest nominovaných tvůrců, kterými byli: Josef Fryzelka z Vlachovic v oboru výroby bednářských výrobků, Ludmila Kalivodová z Vizovic za výrobu vizovického pečiva, Taťána Malinová z Uherského Hradiště zabývající se zdobením kraslic slámou, Zdeněk Matyáš z Valašských Klobouk věnující se dřevorezbě, Božena Vráželová z Nového Hrozenkova v oboru výroby štípaných holubiček a Stanislava Žabková z Vizovic věnující se výrobě vizovického pečiva.

Na základě doporučení odborné komise rada Zlínského kraje schválila na svém jednání udělení titulu za rok 2013 třem osobnostem, které jej přejaly z rukou hejtmana

Zlínského kraje MVDr. Stanislava Mišáka na slavnostním večeru 19. září 2013 v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě.

Mistry tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje za rok 2013 se staly: **Ludmila Kalivodová z Vizovic** v oboru drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo, **Božena Vráželová z Nového Hrozenkova** v oboru práce se dřevem, řezbářství – štípané holubičky a **Stanislava Žabková z Vizovic** v oboru drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo. Všechny tři oceněné se práci ve svém oboru věnují dlouhá léta a s precizním zpracováním materiálu, se zachováním tradičních technologií i původním tvaroslovím svých výrobků neoddiskutovatelně patří mezi skutečné mistry, kteří svým přístupem ovlivňují širokou veřejnost a díky nimž se tradiční rukodělné techniky daří předávat i dalším generacím.

DĚDICTVÍ OTCŮ AKTUÁLNÍ I DNES, ANEB OHLÉDNUTÍ ZA CYRILOMETODĚJSKÝM JUBILEEM

Pavel Macura, sekretář národní komise pro přípravu cyrilometodějského jubilea

Ve známé duchovní písni se zpívá: „Dědictví otců, zachovej nám Pane!“ Jaké ono dědictví je a jakým způsobem ho lze nejen zachovat, ale i rozvíjet, jsme se snažili prožívat v jubilejním cyrilometodějském roce. Důvodem bylo významné 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu.

Jubileum spojovalo

Dnes se již díváme na všechny aktivity s krátkým odstupem a doufáme, že přinesou plody, které jsme si na začátku příprav v roce 2011 předsevzali. Již tehdy z mnoha stran zaznívaly dotazy i náměty, jak toto jubileum oslavit. S větší intenzitou se také kupily nápady, co vše by se mohlo a mělo udělat. Z iniciativy olomouckého i pražského arcibiskupa, některých ústavních činitelů i regionálních politiků byla ustavena národní komise k přípravě cyrilometodějského jubilea. Neměla ambici určovat nebo vymýšlet aktivity k jubilejnímu roku. Spíše chtěla vytvořit prostor pro dialog a komunikaci mezi všemi důležitými institucemi naší země, aby si rozmanité aktivity a počiny nekonkurovaly, ale svým dílem spíše vhodně vytvořily bohatou mozaiku jubilejních oslav. Z toho důvodu se na této platformě několikrát potkali lidé z politického života v zastoupení kanceláře prezidenta, Úřadu vlády, obou komor Parlamentu ČR, ministerstev, rektori univerzit Karlovy, Masarykovy a Palackého, ředitelé významných kulturních institucí, regionální politici, církev římskokatolická, řeckokatolická a pravoslavná, osobnosti z kulturního, univerzitního a společenského života.

Je potěšující, že i v době, kdy se nás média snaží přesvědčit, že společnost je tvrdě polarizovaná, dokázaly osobnosti různých politických i náboženských názorů, různých zkušeností a zaměření zasednout k jednomu stolu a kultivovaně přemýšlet o tom, jak nejlépe sdělit lidem naší země poselství soluňských bratří. To je totiž také jeden ze základních

momentů, který oba bratry vystihoval – dokázali lidi spojovat. Takto se již při přípravě cyrilometodějského jubilea dokázaly propojit instituce a sdružení politického, diplomatického, duchovního, univerzitního i kulturního života.

Cílem nebylo pouze důstojně oslavit dávnou událost, která do značné míry ovlivnila naši historii, ale především inspirovat se cyrilometodějským poselstvím, na které lze v mnoha aspektech navazovat. Aby však mohlo být účinně rozvíjeno, bylo užitečné více také rozšířit povědomí o jejich životě, o postupu cyrilometodějské tradice i o poznacích z oblastí kultury a vzdělání ovlivněné jejich učením. Tuto potřebu jednoduchým a krásným způsobem vyjadřují slova písně „Věrozvěstové“ od Jury Pavlici a souboru Hradišťan: *„Buď jako dítě, ptej se jak dítě, kdo jsou ti pánové, proč tady přišli a co nám zanechali věrozvěstové...“*

Spolupatroni Evropy

Pomyslnou červenou nití byla také snaha představit oba svaté bratry jako dějinné postavy, které mají co říci i dnes. A to nejen nám žijícím ve „velehradském prostoru“, ale celé (minimálně) střední a východní Evropě. Tento akcent položil dnes již blahoslavený Jan Pavel II. (pomínuli aktivity předcházejících papežů, především v druhé polovině 19. století, kdy se slavila tzv. milénia – tedy tisíc let od příchodu a smrti obou bratrů – a kdy se například přesunulo datum slavení na 5. července). Jeho encyklika vydaná 2. 6. 1985 s názvem „Slavorum apostoli“ (Slovanští apoštolové) je bohatým zdrojem inspirace, jak jejich učení aplikovat současnými lidmi.

Už samotné důvody vyhlášení sv. Cyrila a Metoděje za spolupatrony Evropy jsou příznačné jak pro slovanského papeže, tak pro dnešní dobu: *„Pamatuje na jejich nedoceněný přínos k dílu hlásání evangelia mezi oněmi národy a zároveň ke smíření, k prá-*

telskému spolužití, lidskému rozvoji a úctě k vnitřní důstojnosti každého národa, vyhlásil jsem 31. prosince 1980 svatý Cyrila a Metoděje za spolupatrony Evropy.“ Důraz je kladen na tolik potřebné smíření mezi národy, na jejich důstojnost a lidský rozvoj. Mohli bychom říct, že smíření a důstojnost jsou potřebné také v našich vztazích, osobním i pracovním životě.

Respektování lidské důstojnosti

Jedním z témat, které se v encyklice rozvíjí, je „*touha obou bratří stát se částí těch národů a ve všem s nimi sdílet osud, pochopit a proniknout do řeči, zvyků a tradic a věrně tlumočit jejich tužby a lidské hodnoty, které v nich byly a projevovaly se. [...] Z tohoto hlediska se zdá zvláštní a podivuhodné, že ačkoliv svatí bratři působili v tak složitých a nejistých poměrech, nijak se nesnažili vnucovat národům, kterým měli hlásat evangelium, nepopíratelně vyšší úroveň řeckého jazyka a byzantské kultury nebo zvyky a obyčeje pokročilejší společnosti, ve které vyrostli a které jim jistě byly bližší a milejší. Jejich ideálem bylo spojit věřící v Kristu.*“ Tato podivuhodná a velmi vzácná empatie obou bratří, kteří by mohli poučovat, snažit se nastolit své zvyky, či dokonce vnutit své zkušenosti, jak bylo v tehdejších dobách zcela běžné, je vedla k naslouchání a pochopení života zdejší krajiny. Takto byli opravdu přátelsky přijati a mohli hlásat hodnoty, kterým věřili, a spojoval – propojovat to, co zde bylo dobré, s novým poznáním, propojovat touhy lidí s novým pohledem na smysl lidského života i jeho směřování. Jedna ze zkušeností, která by se mohla objevit nově v našich dnech, je tato: namísto časté kritiky se spíše navzájem inspirujeme, doplňujeme se, podporujeme, a to ve vzájemné úctě a respektu.

Plodný dialog

Dalším akcentem, který se v pohledu Jana Pavla II. objevuje, je důraz a touha po jednotě. „*Pro nás, lidi dnešní doby, obsahuje jejich apoštolát i výřečnost ekumenické výzvy, tj. znova budovat v mírumilovném usmíření jednotu, která v pozdější době po jejich smrti byla těžce poškozená, a na prvním místě jednotu mezi*

Východem a Západem.“ Již za života obou bratří se projevovala pnutí a tendence k rozdělení. Přesto se ani nepodobizeli mocným na Východě či Západě, ani se nepřiklonili na tu či onu stranu, ani nevnášeli tyto spory do krajů, kterým vydávali svědectví o poznání Pravdy, Krávy a Dobra. Stále měli před sebou jediný cíl – předávat poselství evangelia a povznést zdejší kmeny do rodiny vyspělých národů za pomoci písma a vzdělání. Přitom by jim zaštitění se některou z mocností možná přineslo rychlejší úspěch a respekt. Nezaměnili ovšem prostředky za cíl. Tato tendence je dnes mimořádně aktuální. Cenným je právě onen způsob, o kterém papež píše a který je svým způsobem velmi jednoduchý: „*Metoděj usiloval o dialog s těmi, kteří se stavěli proti jeho plánům nebo pastoračním činnostem a pochybovali o jejich oprávněnosti. Z tohoto hlediska zůstane navždy učitelem pro ty, kteří se v kterékoliv době snaží urovnávat spory a přitom respektovat mnohostrannou jednotu Církve.*“ Oč by byly zajímavější debaty, v nichž se dnes jednotlivé strany spíše překřikují a zviditelňují, kdyby se v nich více snažily o plodný dialog.

Společná Evropa

Poslední zastávkou v této encyklice je téma společné a sjednocené Evropy. „*Jejich dílo je též velmi důležitým přínosem pro růst společných křesťanských kořenů Evropy, které svou pevností a životaschopností tvoří jeden z hlavních styčných bodů, na který musí brát zřetel každý vážný pokus o znovusjednocení našeho světadilu novým a aktuálním způsobem.*“ Jsou to tedy především společné křesťanské kořeny a hodnoty obyvatel Evropy, které nás spojují. I když se cesty některých Evropanů v čase vydaly mnoha jinými směry, původ měly v křesťanském způsobu poznání a myšlení, a také vzdělání. Lékem na mnohokrát skloňované (nejen ekonomické) krize je umění dědictví předků poznat a přijmout a aktuálním způsobem rozvíjet.

Cyrlometodějské jubileum jako světové výročí UNESCO

Připomenutí 1150 let od příchodu věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Mora-

vu se zařadilo mezi významná kulturní výročí UNESCO. Cyrilometodějské dílo má své významné místo také v dějinách ostatních slovanských národů a má vliv na vytváření jednotné Evropy. Cyrilometodějská tradice a její ohlas představuje náboženský, kulturní a politický předpoklad pro potřebné diskuse a reformy, kterými by se měla současná Evropa vážně zabývat. Velmi dobře to vystihuje kardinál Tomáš Špidlík ve svém pojednání Duchovní jednota nové Evropy: *„Dnešní východ a západ se dá vidět v daleko širším smyslu. A jako k tehdejší Moravě se dnes oči upírají k celé Evropě. Ta by měla být mostem smíření. Bohužel ona si ještě sama není vědoma své identity, i sama je ještě kulturně nesooudá. Na scénu světa vstupují nové národy Asie, Afriky, Jižní Ameriky a ptají se, které hodnoty z tisícileté kultury evropské mají zůstat dědictvím pro nový svět. Bohužel syntézu těchto společných hodnot jsme my sami ještě nevytvořili. Není snad příhodná doba, abychom k tomu přispěli právě dnes?“*

Národní oslavy

A jak se to nakonec odrazilo v samotných jubilejních aktivitách? Je těžké všechny zde vyjmenovat – byla jich celá řada, ať už významnějších, celonárodních, či místních, regionálních. Selektovat tento výběr je ošemetné, protože všechny by si zasloužily alespoň krátce vzpomenout a také poděkovat za nasazení a snahu. Všechny tyto počiny byly prezentovány na webových stránkách www.velehrad.eu, kde si i dnes můžete v historii prohlédnout, co vše se dělo. Zmíním na tomto místě pouze některé okruhy s těmi aktivitami, které byly prezentovány jako aktivity národní.

Zahájení příprav cyrilometodějského jubilejního roku, Koncert Porta Peregrinorum – Brána poutníků (25. května 2012, Řím)

Nejprve proběhla v bazilice sv. Praxeidy slavnostní mše sv. k uctění památky sv. Cyrila a Metoděje, kteří v přilehlém klášteře žili při své návštěvě Říma. Poté své umění předvedla v bazilice Santa Maria Maggiore, kde byly v roce 868 papežem Hadriánem II. schváleny slovanské liturgické texty, vynikající tělesa zlínského kraje – Filharmonie

Koncert Porta Peregrinorum k zahájení příprav cyrilometodějského jubilejního roku v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě 25. května 2012. Zdroj: www.velehrad.eu

Bohuslava Martinů ze Zlína vedená šéfdirigentem Stanislavem Vavřínkem a Osobnost Zlínského kraje Jiří Pavlica s Hradišťanem. Hudební program Porta Peregrinorum – Brána poutníků byl komponován jako pocta sv. Cyrila a Metoději.

Dny lidí dobré vůle (4.–5. července 2012 a 2013)

Národní zahájení oslav proběhlo v roce 2012 na Velehradě při tradičních Dnech lidí dobré vůle. Samotné vyvrcholení oslav se uskutečnilo při stejné události v roce 2013, za účasti mnoha zahraničních hostů, diplomatů, představitelů politického i kulturního života, mnoha poutníků, lidí dobré vůle, biskupů a papežského legáta chorvatského kardinála Josipa Bozaniće.

Národní pouť s hlavním celebrantem Josipem kardinálem Bozanićem, arcibiskupem záhřebským, na Velehradě 5. července 2013. Zdroj: www.velehrad.eu

Dny lidí dobré vůle na Velehradě 4. července 2013. Zdroj: www.velehrad.eu

Národní poutě na Velehradě 5. července 2013. Zdroj: www.velehrad.eu

Národní poutě na Velehradě 5. července 2013. Zdroj: www.velehrad.eu

Velehrad opět ožil mnoha aktivitami pro rodiny s dětmi, výstavami, soutěžemi, mezinárodním setkáním vozíčkářů, diskuzemi a semináři. Slavnost opětovně vyvrcholila večerním benefičním koncertem a druhý den slavnostní poutní bohoslužbou na nádvoří před bazilikou celebrouvanou papežským legátem za účasti českých i zahraničních biskupů, včetně zástupců Ekumenické rady církví.

Pražské oslavy sv. Cyrila a Metoděje ve svatovítské katedrále (9. března 2013)

Slavnostní bohoslužba se konala v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v den původního svátku sv. Cyrila a Metoděje. Spojnicí mezi Prahou a Velkou Moravu byla další významná jubilejní událost, k níž došlo před 1130 lety. Byl jí křest knížete Bořivoje a jeho ženy Ludmily, který jim podle Kristiánovy legendy udělil sv. Metoděj. Datování křtu je problematické, nejčastěji se ale uvádí rok 883. Ačkoliv už předtím bylo v roce 845 pokřtěno 14 českých knížat na sněmu v bavorském Řezně, Bořivojova konverze se jeví jako skutečný počátek christianizace naší země.

K oslavám byli vedle zástupců Pravoslavné církve přizváni také zástupci Ekumenické rady církví. Jejich přítomnost měla podtrhnout skutečnost, že jednou z rovin symbolického odkazu Cyrila a Metoděje je i jednota křesťanů. Přítomni byli rovněž diplomatictí zástupci národů spojených s cyrilometodějskou tradicí a biskupové blízkých diecézí ze zahraničí. Devátý březen je datem původního svátku, kterým prohlásili arcibiskup Arnošt z Pardubic spolu s císařem a králem Karlem IV. soluňské bratry za patrony země Koruny české.

Poutě

Dalších poutí bylo ještě mnohem více. Určitě je dobré vzpomenout květnové Setkání kultur v Míkulčicích za účasti konstantinopolského patriarchy Bartoloměje, který je nástupcem a pokračovatelem patriarchy Fotia, který spolu s císařem Michaelem III. vyslyšel prosbu knížete Bořivoje a vyslal oba Soluňany k nám na Moravu. Patří sem i cyklopoutě po ČR nebo ze Soluně na Velehrad (o té najdete na již zmíněných webových

stránkách deník psaný přímo z cest). Odhalovala se také sousoší ke cti sv. Cyrila a Metoděje (např. u brněnské katedrály sv. Petra a Pavla na Petrově). Velehrad byl po celý rok místem mnoha národních či mezinárodních setkání – např. kněží, trvalých jáhnů, řeckokatolíků, katechetů apod. Nelze nepřipomenout Noc věrozvěstů, která se konala v červnu v archeologické lokalitě Uherské Hradiště-Sady (v odborné literatuře spojována s místem působení arcibiskupa Metoděje, výukou jeho žáků a možná také s místem jeho pohřbu). Jednalo se o výjimečný komponovaný pořad připravený Slováckým muzeem, sestavený z multimediální velkoplošné projekce a hudebně doprovázený souborem Hradišťan.

Výstavy

Význačnou kapitolu si zasluhují různorodé, větší či menší, výstavní počiny. Na národní úrovni se konaly dvě velké výstavy připravené pod záštitou Ministerstva kultury ČR. První, která byla orientovaná muzejně, nesla název Cyril a Metoděj; Doba, život, dílo. Historicky orientovaný výstavní projekt představil kulturní a společenský fenomén cyrilometodějské misie s důrazem na zásadnost jejího vlivu pro formování národního společenství. Návštěvníci se setkali se špičkovou historickou a archeologickou prezentací materiálů z více než půl století trvajících výzkumů Moravského zemského muzea a partnerských organizací vztahujících se k Velké Moravě před, v době i po působení věrozvěstů. Druhá s názvem Mezi Východem a Západem: Svátí Cyril a Metoděj v kultuře českých zemí představila shrnutí kulturních, historických a uměleckých aspektů 1150. výročí cyrilometodějské misie na Moravu s důrazem na moravské souvislosti ve výtvarném umění. Doprovodná kolektivní monografie představila fenomén cyrilometodějské úcty a tradice ve výtvarném umění v českých zemích v širokém časovém rozsahu 10.–21. století v Arcidiecézním muzeu Olomouc.

Vydařených výstav bylo ovšem více, např. v Římě zahájená a na Velehradě pokračující výstava Diktatura vs. Naděje, kte-

rá mapovala perzekuci církve, jejíž kořeny na našem území výrazně cyrilometodějská misie ovlivnila; nebo na Velehradě výstavou prezentovaný Slovanský unionismus či Velehrad poutníků zachycující tyto události nejen dobovými fotografiemi; hnutím Stonožka byla připravena výstava dětských výtvarných prací pod názvem Po stopách Konstantina a Metoděje; mimořádně zdařilou se ukázala výstava Cyrilometodějský Velehrad, která v Baťově institutu ve Zlíně prezentovala historii Velehradu až po současnost; zajímavé byly také výstavy k cyrilometodějské tradici na Valašsku uskutečněné ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm nebo Muzeu regionu Valašsko ve Vsetíně; za zmínku určitě stojí také výstava pořádaná v Brně s názvem Kotva a pramen, jež mapovala cyrilometodějské tradice a kostely sv. Klimenta na Moravě, čímž připomněla lokality, které bývají s působením obou světců spojovány nebo expozice Historie sociální péče na Velehradě, která představovala průřez života obyvatel ústavů Vincentina a Stojanova od poloviny minulého století až po současnost. Zdaleka nejsou tímto exkurzem vyčerpány všechny výstavy, které se cyrilometodějskou dobou nebo dílem nebo tradicí zabývaly.

Konference

Doba, kdy působili sv. Cyril a Metoděj na našem území nebo cyrilometodějská tradice a poselství, byla motivem také k mnohým odborným či laickým seminářům a konferencím. Uskutečnily se dvě velké mezinárodní konference. Cyrilometodějská misie a Evropa, která se zaměřila na období mezi 9. a 18. stoletím především z pohledu archeologie, historie, literatury a příbuzných vědních oborů. Druhá: Cyrilometodějská tradice v dějinách se zabývala obdobím od 19. do 20. století zejména z pohledu možnosti oživení cyrilometodějského kultu a jeho vlivu na utváření středoevropského rámce.

Konference o Evropské kulturní stezce sv. Cyrila a Metoděje sezvala odborníky z míst spojených s cyrilometodějskou tradicí na diskuzi nad společným budoucím projektem Evropské kulturní stezky sv. Cyrila

a Metoděje, který by měl propojit jak svět vědy, tak mladé Evropany, kulturní bádání i současné umělecké směry a nakonec i poutní a turistickou nabídku.

Vzdělávacích projektů bylo ale ještě více, např. pro studenty Slovákým muzeem pořádaná Cyrilometodějská akademie, rozmanité soutěže pořádané na úrovni státu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, setkávání teologů na Velehradě pod názvem Velehradské dialogy, Cyrilometodějský týden Univerzity Palackého v Olomouci, přednášky v Senátu Parlamentu ČR, veřejná čtení křesťanských autorů pod Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně a mnoho a mnoho dalších.

Zajímavou aktivitou nejen pro mládež je jistě projekt olomouckého arcibiskupství Za Cyrilem a Metodějem s GPS přístrojem v ruce. Jedná se o turistickou hru na principu geocachingu. Na místech nějakým způsobem spjatých s cyrilometodějskou tradicí byly ukryty malé plastové schránky. Jejich GPS souřadnice byly dostupné na stránce www.cm-caching.cz a úkolem hráče bylo právě s pomocí satelitního signálu schránky najít. Cyrilometodějské téma netradiční a kreativní formou připomenul také Mezinárodní folklorní festival ve Strážnici a společný pořad souborů ze zemí, jimiž soluňští bratři při cestě z Balkánu na Velkou Moravu prošli.

Dokumenty

Ve spolupráci s Českou televizí vznikly také dva rozdílné dokumenty. Čtyřdílné poprvé u nás hrané dokudrama od režiséra Petra Nikolaeva: Cyril a Metoděj – apoštolové Slovanů, které v závěru roku 2013 mělo premiéru v podobě jednoho velkého filmu. Druhým dokumentem pak bylo Dědictví otců a matek zachovej nám, Pane! od režiséra Otakára Maria Schmidta.

Publikace

Zapomenout nemůžeme ani na četné publikace. Zmíním alespoň Maticí velehradskou ve spolupráci s nakladatelstvím Poustevník připravenou knihu prof. Petra Piňhy „Slyšte slovo a zpívejte píseň“, která se vyznačuje jak čtivým jazykem, tak příjem-

nými ilustracemi Kláry Folvarské. Třídílnou publikaci vydalo také Slováké muzeum v Uherském Hradišti. Obsahuje historický román, populárně naučný díl archeologicko-historický a třetí část kreslený komiks. To vše doplněné zvukovým CD s nahrávkou vybraných pasáží románové části a DVD s hrou v prostředí 3D s tematikou církevního areálu v Uherském Hradišti-Sadech a dějin Velké Moravy obecně.

Dědictví předků rozvíjené pro budoucí generace

V již jednou zmíněné duchovní písni se zpívá: „*Otcové naši, svatí apoštolé, ctí vaše jména stále národ věčný. Neopouštějte nikdy svého pole, ať vaše setba dozraje v plod věčný. Ať na ni rosa požehnání kane: Dědictví otců zachovej nám, Pane!*“ Jubileum může přivést mnohé jistě k poznání, možná odhalení nových skutečností, ale smyslem nebylo jen vzpomínat na oba bratry či otevírat nové obzory (to určitě také), ale jubileum s nimi a jejich odkazem prožít s prosbou, abychom to dobré v nás stále živila a rozvíjeli.

Cyrilometodějský jubilejní rok by nás tedy mohl skutečně přivést k otázkám po smyslu náboženství a víry (sv. Cyril a Metoděj své dílo vykonali ve světle své víry), po smyslu a používání Desatera v dnešní době (možná by ubylo výše zmiňovaných krizí), k otázkám o vztahu církve a státu, o pocitu vlastenectví, kultivované kultuře, povznášejícímu vzdělání a v neposlední řadě o smyslu a směřování vlastního života. Když si na tyto otázky začneme odpovídat a žít je – v duchu empatie a dialogu při nezastírání vlastních kořenů –, přineslo jubileum skutečně plody.

Jak i z jiných životních okamžiků víme, nelze vše uchopit jen rozumovým poznáním. Proto na závěr přidávám prosbu z jiné starobylé písně složené ke stejné oslavě, ovšem před 150 lety, kde se opětovně objevuje akcent nejen náboženský, ale také vlastenecký: „*Vyslyš, Pane, vyslyš prosbu vřelou, kterou k tvému trůnu skládáme: Požehnej vlast, zehnej církev celou, zůstaň s námi, zbožně žádáme. Provázej nás naездеjší pouti, nedej světu lidu zahynouti, pro zásluhy ze své oběti, vylej milost na své na děti.*“

CYRILOMETODĚJSKÝ VELEHRAD MUZEUM JIHOVÝCHODNÍ MORAVY VE ZLÍNĚ, 9. KVĚTNA – 8. ZÁŘÍ 2013

Alena Prudká, Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

Rok 2013 se v celé republice nesl ve znamení oslav a akcí vztahujících se k historické a kulturní události evropského významu, k výročí příchodu slovanských věrozvěstů Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu v roce 863. Oba bratři, Byzantinci, filozof a kněz Konstantin a právně vzdělaný Metoděj, přicházejí ze Soluně na pozvání moravského knížete Rostislava a přinášejí na Moravu nový bohoslužebný jazyk, staroslověnsčinu, a pro něj vytvořené písmo, hlaholici. To bylo předpokladem pro položení základů slovanské vzdělanosti a kultury. Jejich misie měla zásadní vliv na společnost, kulturu, vzdělanost, písmo a víru. Stáli u počátků české státnosti a jejich misie se podílela na formování současné Evropy.

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti připravilo v roce připomínajícím 1150. výročí cyrilometodějské mise u nás celý cyklus programů věnovaných tomuto tématu, na dalších akcích se spolupodílelo a zaštiťovalo je.

Jednou ze stěžejních akcí, jež Slovácké muzeum připravilo a realizovalo, byla výstava *Cyrilometodějský Velehrad*. Její slavnostní zahájení proběhlo 9. května 2013 v prostorách Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně v nově otevřené 14. budově bývalého továrního areálu, nyní 14|15 Baťova institutu.

Přípravy scénáře výstavy se ujali dva fundovaní odborníci, historička Slováckého muzea PhDr. Blanka Rašticová a prof. PhDr. Miloslav Pojsl, vedoucí Ka-

Vernisáž výstavy, zleva ředitel Muzea jihovýchodní Moravy Antonín Sobek, autoři výstavy Blanka Rašticová ze Slováckého muzea v Uherském Hradišti a Miloslav Pojsl z Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a člen Rady Zlínského kraje pro oblast kultury a cestovního ruchu Ladislav Kryštof. Foto R. Ševčík.

tedry církevních dějin a dějin křesťanského umění Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Grafický návrh a výtvarně-prostorové řešení výstavy bylo dílem výtvarnice Slováckého muzea Emy Pelikánové. Vlastní realizaci zajistilo Slovácké muzeum.

Výstava má tematicky velmi široký záběr. Autoři si vytkli náročný cíl – seznámit návštěvníky s dějinami Velkomoravské říše, s badáním o nich, s působením obou bratří v moravském prostředí a s vývojem jejich kultu ve vztahu k tradici cisterciáckého kláštera na Velehradě, včetně významu vlastního Velehradu pro náboženské a kulturní dění v minulosti zcela nedávné. Takto široce pojaté téma bylo zpracováno na třiceti panelech obsahujících hutné informační texty a bohatý obrazový doprovod.

Výstava začíná stručným přiblížením počátků christianizace západních Slovanů, která sehrála stěžejní roli v začlenění se slovanské střední Evropy do evropských politických a kulturních struktur. Připomínají se misie z oblasti severní Itálie, z dalmatského prostředí, případně misie iroskotské, jejichž význam však nebyl pro naše území podstatný, zatímco misie z franské říše byly spojeny s mocenskými ambicemi jejich panovníků. Obrazová dokumentace návštěvníkům představí nejvýznamnější a nejslavnější církevní stavby z těchto oblastí. Další část panelů je už věnována poměrům na Mojmirově a Rostislavově Moravě v polovině 9. století. Rostislavova snaha o nezávislost Moravy na Němcích byla podmíněna vybudováním vlastní církevní správy, sluchu však došel až u byzantského císaře Michala III. Pro misii na Velké Moravě byli vybráni rodáci ze Soluně, bratři Konstantin Filozof a Metoděj, oba s mimořádnými předpoklady pro její úspěšné naplnění. Díky jazykovým schopnostem, znalostem a díky vytvoření slovanského písma hlaholice o třiceti osmi znacích a liturgického jazyka staroslověnštiny mohl Konstantin přinést na Moravu slovanský překlad bible a dalších liturgických textů. Životní osudy obou bratří jsou na průvodních panelech shrnuty jen krátce, ale další dokumentace představuje ikonografická vyobrazení jejich

příchodu na Moravu, včetně důležitého momentu – přinesení ostatků sv. Klimenta, ukazuje hlaholici samotnou i texty jí psané. Nástěnné malby, kostelní obrazy, cyrilometodějské motivy z tisků a rukopisů ukazují dobové představy o církevním působení obou bratří, nechybí ani vyobrazení Bořivojova křtu. Obrazovou část doplňují veduty znojemská, brněnská a olomoucká, text je proložen úryvky z kronik a životopisů bratří.

Následuje část přibližující historické a archeologické badání při hledání centra Velkomoravské říše – Velehradu. Jsou zde vzpomenu ty nejvýznamnější osobnosti spojené s polemikou o jeho lokalizaci, s „velehradskou otázkou“, která se rozhořela v období příprav na oslavy milénia příchodu soluňských bratří na Moravu. Následující část výstavy přibližuje historii hledání hrobu Metoděje a archeologické výzkumy prováděné na Velehradě Janem Nevěřilem. Přes objevení základů prvního velkomoravského kostela v Modré se text dostává ke stěžejním archeologickým výzkumům prováděným předním moravským archeologem Vilémem Hrubým ve Starém Městě u Uherského Hradiště, k jeho objevům a závěrům. Vše je bohatě doplněno fotografiemi nejvýznamnějších zúčastněných osobností, záběry z archeologických výzkumů, průvodní kresebnou dokumentací i fotografiemi rekonstrukcí zkoumaných staveb. Nechybí ani fotografie nejatraktivnějších nalezených artefaktů.

Další část výstavy je věnována samotnému Velehradě, cisterciáckému klášteru, jeho historii a významu, významným aktivitám spojeným s přípravami oslav milénia příchodu sv. Cyrila a Metoděje (včetně časového přesunu termínu cyrilometodějského svátku). Texty jsou opět provázeny bohatou obrazovou dokumentací. Podobu původní stavby klášterního kostela s konventem ze 13. století a podobu klášterního areálu z doby před barokní přestavbou představují kresebné rekonstrukce Miloslava Pojsla. Následují dobová vyobrazení z 18. a 19. století, rytiny, fresky, malby, dobové pohlednice z velehradských poutí, nechybí portrétní fotografie předních církevních i laických osobností

s tímto obdobím spjatých. Po převzetí kláštera řádem Tovaryšstva Ježíšova je připomenuto, kromě stavební obnovy, především unio-nistické hnutí, jeho úloha při šíření cyrilometodějské tradice, význam Velehradu jako duchovního centra sjednocení a misijní práce západních a východních Slovanů. Významně je připomenuta osobnost arcibiskupa Stojana, jeho akti-vity na budování a posilo-vání významu Velehradu, na rozšiřování zázemí pro poutníky. Není opomenuto ani zřízení a náplň cyri-lo-metodějského gymnázia, stejně jako násilné ukon-čení jeho existence, násle-dující využívání prostor pro pacienty s tělesnými a psychickými indispozice-mi, o něž se staraly řádové sestry. A opět vše doplně-no množstvím průvodních dobových fotografií.

Závěrečná část výstavy zachycuje zevrubně dění na Velehradě po druhé světové válce, po převzetí moci komunisty a snaze státu kontrolovat, omezo-vat a ovlivňovat činnost církve. Po přechodném uvolnění poměrů v šedesá-tých letech, do nichž spa-dalo i 1100. výročí přicho-du byzantské misie na Vel-kou Moravu, se stát stále snažil komplikovat a ome-zovat velehradské aktivity. Význam a ohlas velehrad-ských poutí se mu přesto nepodařilo potlačit a ty se stávaly zároveň nenásil-ným politickým protestem proti režimu a projevem

Výstava Cyrilometodějský Velehrad. Foto R. Ševčík.

občanského sebeuvědomění. Vyvrcholením se pak stala návštěva Jana Pavla II. Výstavu uzavírá připomenutí Dnů lidí dobré vůle a záběry z nich.

Textová a obrazová část výstavy byla doplněna exponáty ze sbírkového fondu Slovákckého muzea. Vystaven byl archeologický materiál – keramika i kovové předměty, zbraně, nástroje – z valné části pocházející z velkomoravského pohřebiště ve Starém Městě „Na Valách“ z 9. až 11. století, ale i z dalších blízkých moravských lokalit. Pozornosti návštěvníků neušla ani románská mramorová křtitelnice z Velehradu. Další sbírkové soubory představily širokou škálu ikonografických dokladů s cyrilometodějskou tematikou a s velehradskými náměty – majolika, kolekce podmaleb na skle, akvarely, kresby a malby z 19. a první poloviny 20. století, poutní upomínky, drobné svaté obrázky, skleněné poháry, drobná plastika, vše doplněno divácky zajímavým souborem dobových pohlednic. Mimořádným exponátem byl unikátní rukopis *Slavný rok 1863 na Moravě a na Velehradě* z pera Františka Pluskala Moravičanského, vrchnostenského lékaře na Velehradě, historika a archeologa. Při zlínské instalaci mohlo přispět i Muzeum jihovýchodní Moravy ukázkou ze svých sbírek – podmalbami na skle a výklenkovými plastikami sv. Cyrila a Metoděje.

Závěr výstavy tvořila tvorba současných umělců, kteří se inspirovali tematikou Velké Moravy a osobnostmi obou bratří Cyrila a Metoděje, jejich dílem a životem. Věvodil jí monumentální kříž, dílo akademického sochaře Otmara Olivy, a další umělecké artefakty byly z dílen akademických sochařů a medailérů Jiřího Vlacha a Mariána Polonského.

I když výstava samotná byla původně připravena do jiného prostoru, její instalace v nově otevřených výstavních sálech Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, v čerstvě zpřístupněných prostorách 14|15 Baťova institutu, se ukázala jako dobré řešení. Čistý technický interiér výstavního sálu nijak nerušil ani obsah informačních panelů, ani jednoduchou instalaci sbírkových předmětů ve skleněných vitrínách.

Výstava připravená a realizovaná Slovákckým muzeem byla financována Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj z Fondu mikroprojektů spravovaného Regionem Bílé Karpaty a Zlínským krajem a byla připravena jako putovní.

Příjemným doplňkem výstavního počínání bylo i vydání stejnojmenné publikace, která obsah celé výstavy shrnula a jejíž vydání bylo financováno Historickou společností Starý Velehrad a Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci.

JOSEF FRYZELKA – BEDNÁŘ Z VLACHOVIC

Petr Číhal, Slováké muzeum, Uherské Hradiště

Obec Vlachovice se nachází v podhorské oblasti Bílých Karpat, přibližně šest kilometrů západně od města Valašské Klobouky. Zásadou své geografické polohy se její obyvatelé zabývali prací s materiálem, který jim byl v blízkém okolí nejdostupnější – dřevem. Bednářství zde bylo v minulosti obživou několika rodů, z nichž do současnosti se tomuto řemeslu věnuje bez přerušení již po tři generace rodina Fryzelkova.

Josef Fryzelka se narodil v roce 1956 ve Vlachovicích. Přestože ho odmalička bavila myslivost a chtěl se stát lesníkem, na přání otce se vydal v jeho šlépějích bednáře. V letech 1974–1977 se vyučil teorii stolařské výroby na tehdejší odborné učňovské škole v Letovicích (dnešní Masarykova střední škola Letovice) a zkoušky absolvoval v dnes již neexistujícím Bednářském a včelařském družstvu v Brně. Prakticky se však zdokonaloval v domácí dílně pod vedením otce Josefa (nar. 1925) a strýce Karla (nar. 1943).

Po vyučení nejprve pracoval v rodinné dílně, poté nastoupil jako bednář do zaměstnání v komunálních službách ve Valašských Kloboukách. Mohl se tak věnovat oběma odvětvím – jak bednářské (v domácí dílně), tak stolařské práci (v zaměstnání), ke které zpočátku tíhnul více. Po roce 1989 začaly státní podniky postupně zanikat, a proto se Josef Fryzelka rozhodl založit vlastní živnost. Z garáže a jedné místnosti doma si zřídil dílnu na stolařskou výrobu. Postupně začalo přibývat zakázek, a tak k sobě přijal tři zaměstnance. Stísněné prostory jej nakonec dovedly k tomu, že přestavil rodinnou stodolu na dílnu, postupně přibral další tři zaměstnance (mezi nimi také svého strýce) a vedle stolařské výroby započal s bednářskou prací. Musel se však zadlužit. Nesnadné období v první polovině devadesátých let navíc umocnilo rozdělení Československa, protože až osmdesát procent všech výrobků do té doby nacházelo své odbytiště na Slo-

Josef Fryzelka se synem při předvádění výroby sudu. Foto archiv autora.

vensku. Po překlenutí nejtěžšího období, kdy Josef Fryzelka našel oporu především v rodinné soudržnosti, získal důležitou zakázku na výrobu speciálních vinných sudů, tzv. barrique, do Francie. V technologii výroby těchto sudů se Fryzelka zdokonaloval také u francouzských výrobců. Sudy na víno vyvážel i do Spojených států amerických (Kalifornie). Jeho dílna se začala orientovat výhradně na bednářskou výrobu a postupně mezi lidmi narůstal zájem o její produkty. V současnosti je můžeme obdivovat především v České republice (např. v Květné zahradě v Kroměříži, v lázních Luhačovice či Jeseník) a v příhraničních oblastech Slovenska (Pováží, Púchovsko), nebo také ve Švédsku. Josef Fryzelka dále zkouší a snaží se zařadit do výroby nové produkty a vyjít tak vstříc poptávce. Nejdůležitější však pro něho

zůstává kvalita, její neustálý posun dopředu a spokojený zákazník. Jeho výrobky tak můžeme nalézt v mnoha tuzemských domácnostech.

Základní surovinu – dřevo (dub, modřín) získává Josef Fryzelka výhradně z blízkých lesů v oblasti Valašskokloboucka (akát pak dováží z jižní Moravy). Důležitou podmínkou je zimní těžba dřeva. Jednotlivé kmeny dále zpracovává pomocí pásové pojízdné pily radiální řezem, což je u bednářských výrobků jeden ze základů kvality, na délky od dvou do čtyř metrů. Poté musí dřevo nechat minimálně dva roky přírodně vysušit, při samotné výrobě pak ještě předmět uměle dosušuje. Při výrobě sudu nařeže jednotlivé dužiny (deska tvořící část stěny nádoby) na patřičnou délku, mezi něž vkládá sušený orobinec. Na fréze vytvoří základní vybrání úhlu a do alespoň tří železných obručí sestaví dužiny na požadovaný tvar. Samotné ohýbání sudu pak provádí buď jeho umístěním do kotle, nebo přímo nad otevřeným ohněm. Tato činnost trvá přibližně půl až jednu hodinu. Poté obruče povolí, sud nechá proschnout a na druhý den je znovu zatáhne a dřevo opět prohřeje na ohni, aby se „umrtvilo“. Barrique sudy pak může vypálit na několik stupňů vypálení (mírné, střední, těžké). Dno vyřeže z dužin pomocí pásové pily. Obruče pro stahování sudu zdědil Josef Fryzelka po otci, nové – žárově pozinkované ve sveticích dováží z Rakouska. Zhotovený sud pak prochází zkušební fází tlakování vodou, kdy se zjišťuje jeho těsnost. Závěrečné povrchové úpravy sudu pak Josef Fryzelka dotváří na soustruhu. Zátky používá silikonové, neboť těsní lépe než dřevěné. Při výrobě sudů také spolupracuje a naslouchá radám vinařů, aby se jejich kvalita neustále zvyšovala. Nezbytnou a důležitou součástí výroby zůstává samotná ruční

Ovalné sudy z akátového dřeva. Foto archiv autora.

Květináče z dubového dřeva. Foto archiv autora.

práce, při které používá celou řadu speciálních hoblíků, pořízů či dvouruční hoblíků. Pro bednáře taková práce představuje stálou fyzickou zátěž.

Sortiment výrobků Josefa Fryzelky je velmi rozmanitý. Z dubu vyrábí především

Vědra na vodu. Foto archiv autora.

sudy na víno a destiláty v objemech od 5 do 600 litrů, kádě na kvas, zelí nebo vodu, troky, květináče jakýchkoliv velikostí, bednářský nábytek (především stoly, židle, poličkový sud), vědra na vodu, putěnky a další výrobky. Z modřínu zhotovuje koupací vany, ochlazovací vany do saun, parní kádě, koupací bazény a umyvadla či polévací vědra. V současnosti dle potřeby vyrábí kádě na dešťovou vodu k okapům, které v domácnostech nahrazují plechové a plastové nádoby, a atypický bednářský výrobek – koš. Pro Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm zhotovoval kopie tradičních hospodářských předmětů – fasky, máselnice, kadečky, putny nebo škopky. Odpadový materiál od minimální velikosti 12 cm dále zpracovává při výrobě dna sudů jako dekoráční předmět výčepů v restauračních zařízeních.

Josef Fryzelka vychoval a předal své celoživotní zkušenosti dvěma synům, Josefu (nar. 1980) a Filipovi (nar. 1991), kteří v současnosti pracují v jeho dílně. Bednářská tradice v rodině tak nepochybně bude pokračovat i v nastupující čtvrté generaci. V rámci školních praxí a exkurzí dílnu navštěvují studenti středních i vysokých škol.

V současné době pociťuje Josef Fryzelka opětovný zájem o bednářské řemeslo především od zájemců z Čech, menší zájem však vnímá ze svého blízkého okolí.

Řemeslo a své výrobky prezentuje Josef Fryzelka pravidelně na jarmarcích lidové tvorby, pořádaných v rámci vinobraní především v moravských obcích a městech. Pravidelně se představuje na Mikulášském jarmeku ve Valašských Kloboukách. Účastnil se řemeslných pro-

gramů pořádaných Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, festivalu Josefkol v Čechách pod Kosířem, Svátku řemesel v Kunštátě, vinobraní na Pražském hradě nebo hrncířských a řemeslných trhů v Berouně. V roce 2007 mu byla udělena stejnojmenným občanským sdružením ochranná známka Tradice Bílých Karpat. V roce 2013 byl navržen na titul Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje.

CENTRUM PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU ZLÍNSKÉHO KRAJE V ROCE 2013

Jan Káčer, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti jako regionální pracoviště pověřené naplňováním vládního usnesení Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ve Zlínském kraji dlouhodobě přistupuje k realizaci projektů zaměřených na identifikaci a dokumentaci jevů tradiční lidové kultury, vyhlašovaných a preferovaných Ministerstvem kultury ČR.

K stěžejním významným projektům poslední doby patří naplnění úkolu v oblasti tradičního lidového stavitelství a architektury, jenž pověřené pracoviště koncepčně dlouhodobě řeší. Řešitelé tohoto úkolu jsou: Mgr. Petr Hlavačka, Přerov, PhDr. Věra Kovářů, Brno, ing. arch. Jaroslav Novosad, Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště Kroměříž, PhDr. Alena Prudká, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Mgr. Olga Floriánová, Klub sportu a kultury Vlčnov, PhDr. Romana Habartová, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Mgr. Jan Káčer, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, PhDr. Ivo Frolec, ředitel Slováckého muzea, Mgr. Ivana Šišperová, Národní ústav lidové kultury ve Strážnici.

Pracovní tým pokračoval dál ve výběru dokumentačních materiálů širokého území kraje a vybral dalších několik zajímavých objektů, které byly důsledně zkoumány. Každý odborník z pracovního týmu provedl selekci objektů ve zkoumaných obcích a vybral nejzajímavější, nejarchaičtější pro konkrétní území. Slovácké muzeum své výstupy vnímá jako metodologický vzorový materiál, sloužící pro obdobné výstupy v síti krajských pověřených pracovišť na území celé ČR, které mohou přispět k řešení podobné problematiky s naplňováním úkolu v oblasti stavitelství v rámci České republiky.

Projekt *Etnograficko-historický výzkum vybraných objektů tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji I., Uherskohradiš-*

sko, 2. část a II. Zlínsko, 1. část představuje podrobné zpracovávání dalších hodnotných staveb z Uherskohradištska a Zlínska, který byl řešen v průběhu roku 2013. Navázal na předchozí grantové úkoly zaměřené na terénní výzkum tradičního lidového stavitelství s vydáním série publikací, které zdokumentovaly všechny obce ve čtyřech okresech Zlínského kraje.

Tato další podrobná fáze projektu postupně prohlubuje dosavadní identifikační výzkum a doplňuje o detailní etnograficko-historický výzkum vybraných jednotlivých hodnotných objektů.

V prvním pololetí roku 2013 se zaměřili badatelé na získávání uceleného souboru dostupných informací k vybraným objektům, z nichž byly zdokumentovány: Kunovice čp. 576, čp. 589, čp. 679 a čp. 713, Veletiny čp. 120, Vlčnov čp. 65, čp. 69, čp. 162 a čp. 558. Ve druhém pololetí se řešitelé zaměřili na získání dalších dostupných informací k vybraným objektům: Sptyihněv čp. 7 a čp. 149, Pohořelice čp. 6 a čp. 48, Bratřejov čp. 27 a Valašské Klobouky čp. 62, Nedašova Lhota čp. 69 a čp. 108, Šanov čp. 53, Návojná čp. 16, vybrané objekty z obce Deštná, Ostrata, Březová, Fryšták a Žlutavy.

Součástí výše uvedených komplexně shromážděných materiálů bylo vypracování stavebně-projektového zaměření objektů a postupné vytváření jedinečného materiálu se všemi dostupnými informacemi a stavebních plánů k vybraným hodnotným tradičním objektům, kde se dochovaly. Jednalo se především o práci ve Státním okresním archivu Uherské Hradiště, kde byly plošně dohledávány veškeré dostupné prameny. Nejzásadnější materiál týkající se konkrétních usedlostí se skládá ze dvou částí, kterými jsou sčítací aparáty a sbírka listin příslušného okresního soudu (které však nejsou archivovány podle čísel popisných, ale dají se zjistit výpisem z ka-

tastrálního úřadu z pozemkové knihy, kde se nacházejí veškeré majetkoprávní operace k danému číslu popisnému do čtyřicátých až padesátých let 20. století, kde jsou jednáci čísla soudu – dohledání, pokud materiál nebyl skartován). Bylo zjištěno, že majitelé některých stavení uvažují o památkové ochraně objektu.

Výstupem práce tohoto projektu nebylo vydání publikace, proto jsou dílčí výstupy práce na projektu veřejně publikovány např. formou příspěvků v časopisu Slovácko. Práce byla zúročena navázáním hlubšího spojení se starosty jednotlivých obcí a zveřejněním práce v jejich lokálních zpravodajích. Výsledky se dále ukládají do internetové aplikace Databáze lidového stavitelství, kterou spravuje Slovácké muzeum a Park Rochus, o.p.s., a poskytuje možnost využití a rozšiřování informací nejen na regionálním pověřeném pracovišti, ale i zájemcům v celé republice.

Pokračování ve výzkumu upozorňuje na jeho důležitost, ve kterém se zúročuje několik let činnosti a lze konkrétně vidět posun od základního mapování terénu až po transfer a záchranu objektů in situ.

Výzkum bude pokračovat i v roce 2014 projektem *Etnograficko-historický výzkum vybraných objektů tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji II., Zlínsko, 2. část* a bude představovat podrobné zpracovávání dalších hodnotných staveb Zlínska. Po domluvě řešitelů projektu se bude výzkum vracet i k dalším vybraným objektům na Uherskohradištsku, které z terénu rychle mizí.

Oceňování lidových tvůrců

Každoročně, již od roku 2005, uděluje město Uherské Hradiště titul **nositel Ceny Vladimíra Boučka** jednotlivým osobnostem *za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby jako veřejného uznání mistrů lidové umělecké výroby v regionu*. V roce 2013 se seznam nositelů tohoto titulu rozšířil o další tři výrazné osobnosti: **Rozálie Blažková** (*1941) z Osvětiman za práci s přírodními pletivy – pletení z kukuřičného šustí, výchova dalších generací a popularizaci tradiční

lidové výroby. Spolu s ní Cenu Vladimíra Boučka získala **Marie Skrežinová** (*1944) ze Zlechova za výrobu textilních květin, vonic a věnců a **Jiří Oláh** (*1930) z Ostrožské Nové Vsi za celoživotní tvůrčí přínos a příkladnou práci se dřevem v oboru trokařství a za popularizaci tradiční rukodělné výroby.

Slovácké muzeum navázalo i v letošním roce na programy tzv. **Portréty tvůrců (s prodejní výstavou jejich sortimentu)**. Byl představen **Antonín Hájek** z Uherského Hradiště-Mařatic se soustředěnými výrobky ze dřeva vylévaných kovem, **Rozálie Blažková** z Osvětiman s výrobky z přírodního pletiva – kukuřičného šustí a košíkář **Tomáš Mareček** z Vážan.

Ve čtvrtek 19. září 2013 se uskutečnilo v prostorách Památníku Velké Moravy ve Starém Městě slavnostní předání druhého ročníku titulu **Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje**. Hostitelské role se ujalo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti. Zlínský kraj tak přistoupil ve smyslu usnesení vlády České republiky z roku 2001 k aktualizaci Strategie účinnější státní podpory kultury a s respektem k usnesení vlády České republiky z roku 2003 Koncepte účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice a v souladu s výzvou UNESCO *Žijící lidské poklady* k oceňování lidových tvůrců s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot ve svém regionu.

V roce 2013 byli na toto ocenění nominováni: Josef Fryzelka z Vlachovic v oboru práce se dřevem – výroba bednářských výrobků, Ludmila Kalivodová z Vizovic v oboru drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo, Taťána Malinová z Uherského Hradiště za kraslice zdobené slámou, Zdeněk Matyáš z Valašských Klobouk v oboru práce se dřevem – dřevorezba, Božena Vráželová z Nového Hrozenkova v oboru práce se dřevem – výroba štípaných holubiček a Stanislava Žabková v oboru drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo. Odborná komise pro kvalifikované hodnocení nominací se 17. června 2013 zabývala posouzením výše jmenovaných nominovaných tvůrců a do-

poručila Radě Zlínského kraje udělit ocenění Ludmile Kalivodové, Boženě Vráželové a Stanislavě Žabkové.

Doprovodné programy

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje mimo jiné pokračovalo i letos v přípravě tvořivých interaktivních programů pro děti i širokou veřejnost, nazvaných **Tvoříme v muzeu**, z nichž se v průběhu roku jako první uskutečnil únorový masopustní pořad „*Patenty a kyselica, zdraví polovica*“ zaměřený na přípravu tradičních bramborových placek zvaných patenty a zelených polévek v zimním období, které byly důležitým zdrojem vitamínu C. Návštěvníci se je mohli naučit podle receptů Marie, Romany a Elišky Habartových z Kunovic. Tyto programy probíhají vždy první sobotu v měsíci, v březnu byl tematicky spojen a zaměřen na tradiční velikonoční jídla, která postupně mizí nejen z našich kuchyní, ale také z širokého povědomí. „*Jídásky a nadívanina – to je pravá velikonoční pochutina...*“, program, v němž Anna Káčerová a Ludmila Machová z Huštěnovic seznámily návštěvníky s tradičními velikonočními pokrmy, připravované v kombinaci s prvními zelenými rostlinami, které se v přírodě objevovaly. Obvykle se tak do ní přidávaly mladé kopřivy, šťovík, ale také pažitka či petrželka. Během roku se připravovala často, v podstatě jako náhražka masa, které se však do ní po skončení půstu mohlo přidat. Povelikonoční sobota v dubnu patřila programu „*Tažené štrúdle, a mákem sypané lokše či nudle...*“. Umění vytahovat těsto hřbety rukou dnes už hned tak někdo neovládá, ale Božena Stašková a Marie Habartová z Kunovic to umí dodnes. Tažený štrúdl se v mnoha domácnostech peče na Vánoce, avšak v zimním a předjarším období patřil ve třicátých a čtyřicátých letech 20. století k vítané možnosti zužitkovat jablíčka ztrácející pevnost a šťavnatost. Nudle, lokše, lukše či řezance připravovaly hospodyně do masových polévek zejména v zimě a brzy na jaře se v postních dnech, obvykle ve středu a pátek, obměněná va-

rianta vařila nasladko. Květnový program „*Omáčky starodávné, každý uvařit zvládne*“ vedly Romana Habartová, Božena Stašková z Kunovic a Marta Kondrová z Vlčnova. Byl věnován nejrůznějším druhům omáček (salátová, trnková, klobásková), které patřily v lidové kuchyni k levným a jednoduchým pokrmům a vařily se ve všední dny, často i bez masa – jen s krajancem, knedlíkem nebo bramborovými noky či šlíšky. K tradiční stravě Uherskohradištska patřily v minulosti nejrůznější pochutiny z bramborového těsta plněné vařenými trnkami, povidly, mákem či jen tak samotné k masu a trnkové omáčce. Proto říjnový program „*Pěry, tašky, šlíšky, nevyčteš ze žádné knížky...*“, pod vedením Marie Lekešové a Marie Hejdové z Hluku, pokračoval v kulinářské přípravě těchto tradičních pokrmů z bramborového těsta. První listopadová sobota byla věnována dalším z tradičních pokrmů lidové kuchyně Slovácka z brambor v programu „*Bramborová máčka bude pro vás hračka...*“. Receptura se v jednotlivých regionech i domácnostech odlišovala a nabízela tak podle dostupnosti dalších ingrediencí řadu variant, pod dohledem kuchařek Ludmily Machové a Anny Káčerové z Huštěnovic si je mohli přítomní vyzkoušet uvařit a ochutnat. Prosincový program „*Cukroví od babičky pečeme bez formičky...*“ byl věnován osvědčeným receptům suchého vánočního cukroví, které pekly Marta Kondrová z Vlčnova a Jiřina Směřičková z Uherského Hradiště. K nejčastějším patřily voňavé zázvorky a korýtka. U nich je zvláštní úprava před pečením, kdy se pásy těsta naskládají na formu srncího hřbetu. Často pečeným cukrovím byly také kakaové sádlové koláčky a další.

Pracovníci muzea ke každému gastronomickému programu připravili malou kuchařku receptů k dané tematice, kterou si návštěvníci mohli odnést s sebou a podle ní si tradiční recepty připravit doma. Díky velké přízni návštěvníků (630 osob) bude Slovácké muzeum v těchto programech zaměřených na tradiční gastronomii pokračovat i v roce 2014.

VÝBĚROVÝ PŘEHLED PUBLIKACÍ VYDANÝCH V ROCE 2013

Almanach: 100. výročí školy ZŠ UNESCO Uherské Hradiště: 1913-2013. Uherské Hradiště: ZŠ UNESCO, 2013. 36 s.: il. (některé barev.)

Almanach vycházející k stému výročí založení školy seznamuje s jejími dějinami, vzpomíná na významné studenty a představuje dnešní pojetí výuky. Brožura je doplněna ukázkami výtvarných a slohových prací žáků školy.

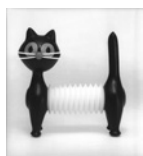
BÁBÍČEK, František. Uherský Brod na starých pohlednicích: 1892-1948. [Uherský Brod]: Martin Bábíček, ©2013. [112] s. ISBN 978-80-260-4912-8.

Kolekce více jak 200 dobových pohlednic města Uherského Brodu z let 1892–1948 je výběrem toho nejlepšího z celoživotní sbírky brodského kronikáře města.

BERÁNKOVÁ, Helena et al. Lidová kultura v muzeu: sbírky Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013. 219 s. ISBN 978-80-7028-402-5.

Unikátní a různorodé sbírky Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně představuje nově vydaná příručka. V dalších samostatných kapitolách je pozornost věnována filmotéce, knihovně a archívu, konzervátorské péči o sbírky, prezentaci sbírek, práci s veřejností a ediční činnosti. Nechybí ani pojednání o osobnostech spojených s Etnografickým ústavem a přehled výstavních aktivit od vzniku ústavu v roce 1961 do současnosti. Publikace je doplněna bohatým obrazovým materiálem.

BRUTHANSOVÁ, Tereza. Libuše Niklová. 2. vyd. V Praze: Taktum ve spolupráci s Porte, 2013. 299 s. ISBN 978-80-260-4827-5.

Svět plastových hraček jedné z nejvýznamnějších českých designerek Libuše Niklové je představen na téměř pěti stech barevných fotografiích a archivních reprodukcích.

Cyrilometodějský Velehrad: výstava k 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu v roce 863. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2013. 32 s. ISBN 978-80-86157-41-2.

Katalog výstavy k 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu přibližuje prostřednictvím četných fotografií působení cyrilometodějské misie. Pozornost je nejdříve věnována tzv. „velehradské otázce“, poté historii Velehradu. Představen je nejen cisterciácký klášter, ale rovněž samotný Velehrad jako centrum dialogu mezi východními a západními Slovy.

GORAZD II. a WIMMER, Roman, ed. Cyril a Metoděj: apoštolové Slovanů. 1. vyd. Praha: Český národní fond kultury, 2013. 282 s. ISBN 978-80-905015-1-5.

Publikace obsahuje původní text 1. vydání z roku 1936, rozšířený o doprovodné texty publikované u příležitosti 1150. výročí příchodu věrozvěstů na Moravu. Původní dílo, které nahlíží na historické události prostřednictvím svědectví východní církve, zůstalo v nezměněné podobě.

HUBATOVÁ-VACKOVÁ, Lada, PACHMANOVÁ, Martina a RESSOVÁ, Jitka. *Zlínská umprumka (1959–2011): od průmyslového výtvarnictví po design.* Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2013. 368 s. ISBN 978-80-86863-65-8.

Kniha seznamuje s dějinami nejstarší tuzemské instituce na poli průmyslového návrhářství, tvarování strojů a nástrojů a designu. Shrnuje více než padesátiletou historii zlínské „umprumky“ od jejích počátků až po konec devadesátých let, včetně muzealizace řady jejích designérských produktů. Věnuje se rozboru teorie průmyslového designu. Prostřednictvím rozhovorů s pedagogy a vybranými absolventy školy odkrývá jejich specifika a otvírá obecnější otázky úlohy designu v současném světě.

JANIŠ, Dalibor. *Zemské soudnictví na Moravě vrcholného středověku.* Vyd. 1. Brno: Matice moravská, 2013. 275 s. Knižnice Matice moravské; sv. 39. ISBN 978-80-86488-98-1.

Text vychází z autorovy disertační práce *Institucionální základy zemského práva na Moravě ve 13. a 14. století*. Publikace nastiňuje počátky zemského soudnictví v návaznosti na moravská přemyslovská centra, správní rozdělení země a úlohu rané šlechty. Zvláštní pozornost je věnována nejvýznamnějším zeměpanským úředníkům, kteří byli spojeni se soudnictvím a správou. Na základě důkladného rozboru pramenů je popsáno konstituování a rozvoj zemského soudnictví na Moravě v průběhu 13. století a jeho dotvoření v následujícím století.

JILÍK, Jiří. *Žitkovské čarování: pravdivý příběh žitkovských bohyň.* Vyd. 2., V nakl. CPress vyd. 1. Brno: CPress, 2013. 242 s., [15] s. obr. příl. ISBN 978-80-264-0284-8.

Kniha je druhým doplněným vydáním dvou publikací, „Žitkovské bohyň“ (2005) a „Žitkovské čarování“ (2006). První část nahlíží do života žitkovských bohyň, přináší citace textů, zaklínadel a zařikávání, která byla pronášena a zaznamenána v kopaničářském nářečí. Druhá část obsahuje výběr z tvorby autorů, kteří o bohyních psali.

MITÁČEK, Jiří, ed. a ČOUPEK, Lukáš. *Moravská města na prahu moderní doby: každodennost obyvatel moravských metropolí 19. a počátku 20. století.* Vyd. 1. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013. 90 s. ISBN 978-80-7028-400-1.

Monografie nahlíží na vývojové proměny šesti měst (Brno, Olomouc, Znojmo, Jihlava, Uherské Hradiště, Opava) v 19. století. Srovnává hospodářství, sociální strukturu, rozvoj veřejného, kulturního a politického dění měst a představuje tak jejich rozdílné cesty k vlastní modernizaci.

MOŠŤKOVÁ, Marcela. *Moravské Kopanice: dívaj sa srdcom.* Brno: Šimon Ryšavý, 2013. [46] s.

Kniha fotografií, jež autorka sesbírala v obcích Lopeník, Starý Hrozenkov, Žitková a Bošáčky, zachycuje život na moravských Kopanících od dvacátých let minulého století.

PAJER, Jiří. Čtení o Hornácku: dějiny, národopis, umění. Strážnice: Etnos, 2013. 255 s. ISBN 978-80-904622-8-1.

Obrazově výpravná publikace pojednává o dějinách Hornácka, jeho zvycích, lidové kultuře a folkloru. Seznamuje s umělci, kteří tento region zachytili ve svých výtvarných dílech. V závěru představuje pokračovatele folklorní tradice – všechny folklorní soubory, sbory a cimbálové muziky, které na Hornácku působí.

PAVLÍK, Jan. Sága rodu Chlebakupova. Vyd. 1. Boskovice: ART mlýn v nakl. Albert, 2013. 369 s. ISBN 978-80-7326-224-2.

Románový příběh rodiny Okénků žijící na Hornácku. Kniha vzpomínek přibližuje život tří generací od doby zrušení roboty a tolerančního patentu, kdy bída a hlad v kraji donutila příslušníky rodin odjet za prací do Ameriky. Na příběhu jednoho z hlavních protagonistů autor zachycuje vnitřní boj mezi vidinou možnosti lepšího života v Americe a vazbou nejen k rodině, ale také k rodnému kraji a tradicím.

PEŠÁK, Josef. Krásné večery s Lúčkou & Olšavou. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2013. 239 s. ISBN 978-80-7326-222-8.

Deník vysokoškolského profesora, objevitele léčení koktavosti – balbuties, přináší zajímavé informace nejen o autorově vlastní odborné práci, ale především o osobním působení ve folklorních souborech Lúčka a Olšava. Autorovy zápisky jsou mnohdy jediným záznamem bohaté činnosti obou souborů. Publikace obsahuje množství cenných archivních údajů – pozvánek, letáků, novoročenek, fotografií, grafických návrhů různých akcí, z nichž mnohé autor sám navrhl.

PETROV, Michal. Retro ČS: co bylo (a nebylo) za reálného socialismu. Vyd. 1. Brno: Jota, 2013. 245 s. ISBN 978-80-7462-422-3.

Autor do knihy shromáždil množství cenných informací o nejzákladnějších věcech a komoditách potřebných v každodenním životě průměrného obyvatele Československa. Zasadil je do souvislosti a dokreslil mnoha dobovými fotografiemi a reklamami. Ve dvanácti kapitolách se věnuje mléčným produktům, pečivu nebo výrobkům z masa. Nezapomíná ani na čokoládové výrobky, cukrovinky či kosmetické výrobky. Kniha se stává exkurzem do dějin některých oborů ekonomiky čtyř desetiletí po únoru 1948.

POJSL, Miloslav. Olomoučtí biskupové a arcibiskupové a jejich pohřební místa. 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2013. 286 s. ISBN 978-80-86157-36-8.

Publikace pojednávající o pohřebních místech olomouckých biskupů a arcibiskupů seznamuje také s vývojem pohřbívání v křesťanské tradici na moravském, českém a částečně slovenském území.

POPELKA, Pavel. *Podoby víry: obrazem a slovem po stopách cyrilometodějské tradice: doprovodná publikace k výstavě fotografií Pavla Popelky Podoby víry.* Uherský Brod: Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, 2013. 134 s. ISBN 978-80-904525-3-4.

Doprovodná publikace k výstavě fotografií Pavla Popelky se soustředí na vysvětlení faktografických, historických a teologických souvislostí těch projevů víry, se kterými se zájemce či cestovatel může nejčastěji setkat při putování po stopách soluňských bratří i jejich učedníků.

SCHEUFLER, Pavel. *Osobnosti fotografie v českých zemích do roku 1918.* V Praze: Akademie múzických umění, 2013. 467 s. ISBN 978-80-7331-112-4.

Monografie obsahuje 625 fotografií a 143 medailonků význačných osobností, které v období od vynálezu fotografie v roce 1839 do vzniku Československé republiky nejvýrazněji zasáhly do vývoje tuzemské fotografické činnosti. Vedle živnostenských a amatérských autorů jsou do knihy zařazeni i někteří vědci a cestovatelé, kteří přinesli unikátní díla i z velmi odlehlých končin. Každý z životopisů doplňuje bohatá obrazová a bibliografická dokumentace.

SLÁDEK, Antonín. *Malíř v klobouku.* [Autoři textů: Josef Kroutvor, Michal Pavlata, Jiří Číhal ... [et al.]]. V Praze: [Libertas], 2013. 199 s. ISBN 978-80-904283-4-8.

Soubor nejdůležitějších obrazů, akvarelů a grafik huštěnovického rodáka a významného malíře filmových plakátů Antonína Sládka.

SLINTÁK, Petr a ROTTOVÁ, Hana. *Venkov v českém filmu 1945–1969: filmová tvář kolektivizace.* Vyd. 1. Praha: Academia, 2013. 483 s., [16] s. obr. příl. Šťastné zítřky; sv. 9. ISBN 978-80-200-2303-2.

Cílem publikace je přiblížit proměnu českého venkova prostřednictvím filmů natočených v letech 1945–1969 a konfrontovat realitu a její interpretaci ve filmové tvorbě. Úvodní kapitoly seznamují s historickými okolnostmi procesu kolektivizace venkova a hlavními tendencemi vývoje poválečné československé kinematografie. Autoři se dále věnují cenzuře a schematicnosti ve filmu. Zabývají se nejen filmovými reflexemi sociálního a kulturního dění, ale také filmovými obrazy krajiny v procesu kolektivizace.

SLUKA, Ladislav. *Orchestriony, aneb, Svět včerejška.* 1. vyd. Turnov: Presstar, 2013. 151 s. ISBN 978-80-87141-26-7.

Dlouholetý badatelský zájem podnítil autora k sepsání knihy o hracích strojích. Vysvětluje, co je to orchestrion a z jakých částí se skládá. Představuje výrobce, továrny i obchod s hracími stroji. Velmi cenné jsou rovněž dobové popisy jednotlivých orchestrionů. Závěr knihy nabízí i čtenářsky zajímavé příběhy orchestrionů a lidí kolem nich.

STEIGER, Eva a STEIGER, Ivan. *Umění hraček dvou tisíciletí: obrázkový průvodce zlatým věkem historických hraček*. 3., rozš. a upr. vyd., V České republice 1. V Praze: Muzeum hraček, ©2013. 304 s.

ISBN 978-80-260-5108-4.

Publikace je obrázkovým průvodcem historických hraček. Manželé Steigerovi, majitelé jedné z největších soukromých sbírek historických hraček, natočili o dějinách hraček osmnáct televizních filmů. Výběr obrázků pochází z tisíců fotografií pořízených během filmového natáčení v nejvýznamnějších světových sbírkách.

Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště: 65 let Střední zdravotnické školy v Uherském Hradišti: 65 let vzdělávání v oborech služeb gastronomie, obchodu, cestovního ruchu a v oblasti potravinářského a textilního průmyslu: 60 let Střední průmyslové školy v Uherském Hradišti. Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická (Uherské Hradiště); [texty Irena Dufková ... [et al.]]. Uherské Hradiště: Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická, 2013. 144 s. + 1 CD.

Almanach Střední školy průmyslové, hotelové a zdravotnické Uherské Hradiště, vydaný u příležitosti 60. a 65. výročí založení SPŠ, SZŠ a SŠHO, mapuje dlouholetou historii těchto škol. Doprovodné CD obsahuje seznam absolventů škol, seznam bývalých zaměstnanců škol a kroniky školy za léta 2008–2013.

Světlovan 60: Sborník 1953-2013: [sborník k 60. výročí folklorního souboru Světlovan z Bojkovic. Kresba na obálce Lenka Jurečková. Bojkovice: Světlovan o.s., 2013. 42 s.

Sborník vydaný u příležitosti šedesátého výročí založení folklorního souboru Světlovan v Bojkovicích seznamuje nejen s historií souboru Světlovan a Cimbálovou muzikou Jaroslava Pavlíka, ale také s činností dětského souboru Světlovánek a mužským pěveckým sborem Vavříneček. Součástí sborníku je CD, které obsahuje seznam členů FS Světlovan 1953–2013, CM Jaroslava Pavlíka 1953–2013, MS Vavříneček 2008–2013.

ŠALÉ, František, ed. a ŠALÉOVÁ, Václava, ed. *Teče voda teče--: ženský sbor z Velké nad Veličkou*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2013. 120 s.

ISBN 978-80-7326-216-7.

Obrazová monografie vydaná u příležitosti výročí založení ženského sboru z Velké nad Veličkou popisuje jeho padesátiletou historii. Kromě fotografií jsou součástí textu i vzpomínky na tradiční příležitosti – Velikonoce, Vánoce, ale také pojednání o hornáckém ženském kroji a pohledy vybraných muzikantů na ženský sbor.

ŠEVČÍKOVÁ, Marta. *Březová: kouzlo kraje pod Velkým Lopeníkem, přírodních památek, zajímavostí, nářečí, přezdívek, zvyků, historie, povídek a malý slovníček březovštiny.* Vyd. 1. Březová: Pro Obec Březová vydala Základní škola a mateřská škola, 2013. 148 s. Cestiska. ISBN 978-80-904183-1-8.

Monografie seznamuje s dějinami obce, jejími památkami, lidovými zvyky a tradicemi. Publikace obsahuje nářeční slovník a receptář místních jídel.

TARCALOVÁ, Ludmila. *Kroj na Uherskohradištsku. Uherské Hradiště: Klub kultury v Uherském Hradišti, 2013. 272 s. ISBN 978-80-260-4267-9.* Kniha mapuje lidový oděv Uherskohradištska včetně nejstarších ikonografických dokladů. Představuje všechny typy mužského, ženského i dětského kroje, detailně popisuje krojové části i druhy výšivek užívaných v tomto regionu. Neméně významná část se věnuje zvykům, obřadům a obyčejům spojených s obuví. V závěru je připojen slovník nářečních výrazů.

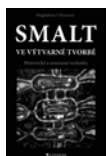
TEŤHAL, Vladimír. *Památky na sté výročí farnosti Popovice: 1913-2013. Popovice: Římskokatolická farnost, 2013. 81 s.*

Brožura vydaná k stému výročí založení farnosti Popovice seznamuje nejen s duchovními dějinami této farnosti a kaple v Podolí, ale také s dějinami farního kostela Růžencové Panny Marie a fary v Popovicích. Předkládá přehled duchovních správců farnosti a její personální přehled v jubilejním roce 2013.

TOMEČEK, Radek. *JUDr. Václav hrabě z Kounic: šlechtic a demokrat.* Vyd. 1. V Uherském Brodě: Muzeum Jana Amose Komenského, 2013. 71 s. ISBN 978-80-904525-4-1.

Kniha je připomínkou stého výročí úmrtí významného politika, mecenáše umění a vlastence JUDr. Václava hraběte z Kounic. Seznamuje nejen s osobním životem hraběte a jeho manželkami, ale také s jeho politickou dráhou a péčí o rodové statky.

URBANOVÁ, Magdalena. *Smalt ve výtvarné tvorbě: historické a současné techniky.* 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 171 s. ISBN 978-80-247-4876-4.

Monografie přináší ucelené informace o smaltu v umělecké tvorbě a přibližuje jeho historické a současné techniky.

VAVŘÍNEK, Vladimír. *Cyril a Metoděj: mezi Konstantinopolí a Římem.* Vyd. 1. V Praze: Vyšehrad, 2013. 375 s., [16] s. obr. příl. ISBN 978-80-7429-344-3.

Uznávaný český byzantolog Vladimír Vavřínek barvitě líčí pozadí a průběh mise soluňských bratří na Velkou Moravu. Zsvěceně popisuje byzantské prostředí, z něhož oba věrozvěsti přišli na Moravu, vysvětluje motivy jejich vyslání i roli, kterou sehráli v utváření tamní společnosti. Autor dále osvětluje původnost a jedinečnost kulturního díla Cyrila a Metoděje, zvláště vytvoření slovanského písemnictví a zavedení slovanského jazyka do liturgie.

VEČERKOVÁ, Eva. *Malované vejce: o kraslicích v českých zemích*. Vyd. 1. Brno: Moravské zemské muzeum, Etnografický ústav, 2013. 152 s. ISBN 978-80-7028-399-8.

Kniha navazuje na publikaci o moravských kraslicích, kterou autorka rozšiřuje o výsledky studia muzejních sbírek v Čechách, literárních svědectví, archivních materiálů a terénních výzkumů. Zaměřuje se na krajové zvláštnosti ve výzdobě a fenomén kraslic zaznamenává i v širším středoevropském kontextu. Předkládá souhrnný pohled na tento živý jev tradiční kultury.

VYHLÍDKA, Jan. *Lexikon nedotknutelných*. 1. vyd. Brno: Ivo Sperát, 2013. 595 s. ISBN 978-80-87542-05-7.

Lexikon, jehož snahou je zmapovat předky a členy rodů, které patřily ať již přímo, nebo se postupem času nějak spříznily s rody tzv. nedotknutelných. Publikace obsahuje údaje převážně o rodech žijících v Čechách; dále jsou popsány rody katovské vyskytující se v cizině. Poslední kapitolu tvoří abecední seznam katoven, pohodnic a birdoven na území Čech a Moravy.

Základní škola, Kunovice, Černevá cesta: 1913-2013: 100 let: [almanach ke 100. výročí školy]. Kunovice: Základní škola, 2013. 74 s.

Průvodce historií i současností základní školy obsahuje vzpomínky bývalých ředitelů včetně seznamu správců a ředitelů od roku 1775. Nechybí ani seznam učitelů od roku 1940 do roku 2013. Informuje o školní družině a zájmových kroužcích při ZŠ. Almanach je doplněn slohovými pracemi žáků.

ŽELEZNÍK, Milan. *Boršice: památky na časy minulé*. 1. vyd. Boršice: Obecní úřad Boršice ve spolupráci s Historickou společností Starý Velehrad, Uherské Hradiště, 2013. 109 s. ISBN 978-80-86157-50-4.

Vlastivědná monografie popisující všechny sakrální objekty a nejstarší dějiny obce, včetně archeologických nálezů.

VÝSTAVY SLOVÁCKÉHO MUZEA V ROCE 2013

HLAVNÍ BUDOVA:

Velký sál:

- V srdci Hedvábné stezky. Umění a řemeslo střední Asie
výstava Národního muzea – Náprstkova muzea v Praze 28. 2.–23. 6.
Petr Nikl, kresby a malba z nového světa
výstava k LFŠ 27. 7.–22. 9.
To nejlepší z archeologie.
100 let objevů a výzkumů na Uherskohradištsku 21. 11.–2. 3. 2014

Malý sál:

- Pohádka ve škole. Zachráněné vzpomínky do 24. 2.
Život za mřížemi – věznice v Uherském Hradišti 14. 3.–30. 6.
Vojtěch Jasný, fotografie
Výstava k LFŠ 27. 7.–18. 9.
Krysáci 3. 10.–5. 1. 2014

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA:

Přízemní sál:

- Přirůstky 1992–2012
výstava k 50. výročí otevření Galerie SM do 6. 1.
3. trienále textilu bez hranic 2012–2013
textilní tvorba s mezinárodní účastí 14. 2.–24. 3.
Ladislav Hodný, obrazy, knižní vazby 11. 4.–26. 5.
Vladimír Kudlík, Filozofie změny, obrazy 13. 6.–7. 7.
Igor Chmela, fotografie 18. 7.–15. 9.
Usmívání Pavla Matušky, obrazy, kresby, řezby 10. 10.–5. 1. 2014

Velký sál:

- Přirůstky 1992–2012
výstava k 50. výročí otevření Galerie SM do 6. 1.
3. trienále textilu bez hranic
textilní tvorba s mezinárodní účastí 14. 2.–24. 3.
Od informelu k figuře,
ze sbírky galerie Dolmen 11. 4.–23. 6.
Patrik Hábl, Jan Kovařík, obrazy, sochy 18. 7.–15. 9.
Eduard Ovčáček, Ve zkratce II.,
obrazy, grafika, plastiky 10. 10.–5. 1. 2014

Malý sál:

Přírůstky 1992–2012

Výstava k 50. výročí otevření Galerie SM

do 6. 1.

3. trienále textilu bez hranic

textilní tvorba s mezinárodní účastí

14. 2.–24. 3.

Od informelu k figuře,

ze sbírky galerie Dolmen

11. 4.–23. 6.

Patrik Hábl, Jan Kovařík, obrazy, sochy

18. 7.–15. 9.

Eduard Ovčáček, Ve zkratce II.,

obrazy, grafika, plastiky

10. 10.–5. 1. 2014

PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY:

Vampyrismus

1. 1.–31. 12.

Stupavská falza

do 3. 2.

Veligrad. Z knížecích hrobů

6. 6.–7. 7.

LETECKÉ MUZEUM KUNOVICE:

Adresát: Letecké muzeum.

pohlednice letadel ze soukromé sbírky

1. 4.–31. 10.

Namaluj letadlo

výsledky výtvarné soutěže

2. 6.–31. 8.

VÝSTAVY MIMO PROSTORY MUZEA:

Cyrilometodějský Velehrad, 14|15 Bařův institut Zlín

9. 5.–8. 9.

Cyrilometodějský Velehrad, Kysucké muzeum, Krásno nad Kysucou

Slovenská republika

2. 10.–30. 11.

Cyrilometodějský Velehrad, Turistické centrum Velehrad

od 20. 12.

Stalo se léta Páně, Státní okresní archiv Uherské Hradiště

6. 6.–30. 6.

Tomáš Měšťánek, kresby, Klub kultury, Uherský Brod

7. 1.–31. 3.

Tomáš Měšťánek, obrazy a kresby, zámek Nový Světlov, Bojkovice

30. 3.–31. 10.

Marie Filippovová&Ludmila Kovářiková, 2 z Q,

Galerie Orlovna, Kroměříž

29. 7.–25. 8.

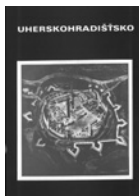
Tomáš Měšťánek, Čas, Evangelický kostel sv. Martina ve zdi, Praha

22. 10.–22. 11.

NABÍDKOVÝ LIST PUBLIKACÍ A CD SLOVÁCKÉHO MUZEA V UHERSKÉM HRADIŠTI

PUBLIKACE

VLASTIVĚDA UHERSKOHRADIŠŤSKO

Vydal: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně ve spolupráci se Slováckým muzeem v roce 1992, jako druhé upravené vydání 63. svazku v souboru Vlastivědy moravské.

Rozsah: 855 stran
C e n a: 69,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie; FROLCOVÁ, Milada: GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

Vydal: Slovácké muzeum v roce 1999

Rozsah: 107 stran
C e n a: 46,- Kč

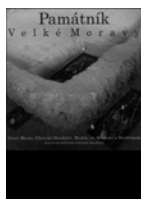

SLOVÁCKÉ MUZEUM

Sestavil a redakčně upravil: Ivo Frolec

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2000

Rozsah: 152 stran
C e n a: 161,- Kč

GALUŠKA, Luděk; VAŠKOVÝCH, Miroslav: PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2002

Rozsah: 143 stran
C e n a: 161,- Kč

ŠTAJNOCHR, Vítězslav: PANNA MARIA DIVOTVŮRKYNĚ

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2000

Rozsah: 326 stran, 298 obr.
C e n a: 403,- Kč

ČOUPKOVÁ, Magdalena: NEJSTARŠÍ UHERSKOHRADIŠŤSKÁ MĚSTSKÁ KNIHA

Vydal: Státní okresní archiv a Slovácké muzeum v roce 2001

Rozsah: 159 stran
C e n a: 58,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila: **HODY S PRÁVEM NA UHERSKOHRADIŠŤSKU**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2008
Rozsah: 224 stran, barevné a černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-69-9
C e n a: 299,- Kč

Kolektiv autorů: **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – VSETÍNSKO**

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2010 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.
Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.
Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010
Rozsah: 199 stran, barevné obr.
ISBN 978-80-86185-92-7
C e n a: 0,- Kč

Kolektiv autorů: **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – KROMĚŘÍŽSKO**

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2011 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.
Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.
Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011
Rozsah: 247 stran, barevné obr.
ISBN 978-80-86185-96-5
C e n a: 0,- Kč

MĚŘÍNSKÝ, Zdeněk a kol.: **VÝROBNÍ A TECHNOLOGICKÉ ASPEKTY STŘEDOVĚKÝCH A RANĚ NOVOVĚKÝCH KOMOROVÝCH KACHLŮ**

Archaeologia mediaevalis Moravia et Silesiana III/2011
Vydal: Masarykova univerzita v Brně v roce 2011
Rozsah: 85 stran, barevné a černobílé obrázky
ISBN 978-80-210-5540-7
C e n a: 150,- Kč

KATALOGY K VÝSTAVÁM

ŠTAJNOCHR, Vítězslav: **SVATÁ TROJICE**

Katalog ze sbírek Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti v roce 2005

Rozsah: 99 stran

ISBN 80-86185-44-3

C e n a: 253,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila: **MAPA KROJŮ NA SLOVÁCKU**

Kresby: Petra Kalábová

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 40,- Kč

FLORIÁNOVÁ, Olga; HABARTOVÁ, Romana; KONDROVÁ, Marta:

KERAMICKÁ VÝROBA VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: brožura (46 stran, barev. il.) + 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 80,- Kč

HABARTOVÁ, Romana: **LIDOVÍ MALÍŘI RODU HÁNŮ Z BLATNICE POD SVATÝM ANTONÍNEM. AJ, TO SÚ MALÉŘI OD BOHA SAMÉHO**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 245 stran

ISBN 978-80-86185-59-0

C e n a: 345,- Kč

FROLCOVÁ, Milada; PELIKÁN, Jaroslav: **MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM LITÉ MEDAILE, PLAKETY A DROBNÉ PLASTIKY. UHERSKÉ HRADIŠTĚ 1988–2009**

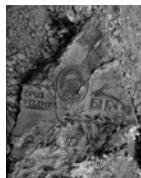
Katalog je obrazovým ohlédnutím za deseti ročníky symposia lité medaile.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 112 stran, barevné a černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-84-2

C e n a: 0,- Kč

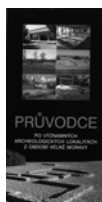

Kolektiv autorů: **OPUS VELEHRADENSIS – ZNAMENÍ NADĚJE**
Katalog k výstavě plastik akademického sochaře Otmara Olivy
a fotografií MUDr. Jiřího Rohela.
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009
Rozsah: 127 stran, barevné a černobílé foto
ISBN 978-80-86185-80-4
C e n a: 219,- Kč

HABARTOVÁ, Romana a kol.: **FRANTIŠEK KRETZ (1859–1929) – SBĚRATEL, NÁRODOPISEK, NOVINÁŘ**
Katalog navazuje na výpravnou výstavu Veteš nebo poklad? František Kretz a Slovácké muzeum.
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009
Rozsah: 204 stran, 253 barev. obr.
ISBN 978-80-86185-82-8
C e n a: 156,- Kč

PRŮVODCE

VAŠKOVÝCH, Miroslav: **PRŮVODCE PO VÝZNAMNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH LOKALITÁCH OBDOBÍ VELKÉ MORAVY**
Vydal: Slovácké muzeum a Zlínský kraj v roce 2002
Rozsah: 14 stran
C e n a: 15,- Kč

VAŠKOVÝCH, Miroslav: **GREAT MORAVIAN EMPIRE MEMORIAL: A GUIDE TO THE ESSENTIAL GREAT MORAVIAN ERA ARCHEOLOGICAL SITES IN THE CENTRAL MORAVIA REGION**
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005
Rozsah: 10 stran
C e n a: 15,- Kč

TARCALOVÁ, Ludmila: **PRŮVODCE ZEMĚDĚLSKÝMI USEDLOSTMI Č. P. 90 A 93**
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003
Rozsah: 10 stran
ISBN: 80-86185-22-2
C e n a: 15,- Kč

FROLEC, Ivo: **PRŮVODCE STÁLOU EXPOZICÍ VESNICKÉHO KOVÁŘSTVÍ**
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003
ISBN: 80-86185-23-0
Rozsah: 21 stran
C e n a: 15,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie: **PRŮVODCE GALERIÍ SLOVÁCKÉHO MUZEA**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

Rozsah: 13 stran

ISBN: 80-86185-45-1

C e n a: 15,- Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie a FROLCOVÁ, Milada: **A GUIDE TO THE GALLERY OF THE SLOVÁCKÉ MUSEUM**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

Rozsah: 13 stran

ISBN: 80-86185-49-4

C e n a: 15,- Kč

PORTL, Pavel: **PRŮVODCE LETECKÝM MUZEEM KUNOVICE**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006, dotisk 2010

Rozsah: 33 stran

ISBN: 80-86185-56-7

C e n a: 15,- Kč

PORTL, Pavel; OLBERT, Jaroslav: **GUIDE TO THE KUNOVICE AIRCRAFT MUSEUM**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 32 stran

ISBN: 978-80-86185-81-1

C e n a: 15,- Kč

GALUŠKA, Luděk; FROLEC, Ivo; VAŠKOVÝCH, Miroslav: **PRŮVODCE EXPOZICÍ VELKÁ MORAVA**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 28 stran

ISBN: 978-80-86185-85-9

C e n a: 15,- Kč

CD

VAŠKOVÝCH, Miroslav; ČÍHAL, Robert: **VELKÁ MORAVA – CD**

Multimediální dvojjazyčné

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

C e n a: 267,- Kč (1 licence)

ZVYKY A OBYČEJE SOCIOPROFESNÍCH SKUPIN

Studie Slovákého muzea č. 10/2005

Vydal: Slováké muzeum v roce 2006

Rozsah: 251 stran

ISBN 80-86185-48-6

C e n a: 81,- Kč

DARY A OBDAROVÁNÍ

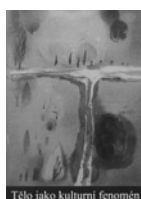
Studie Slovákého muzea č. 12/2007

Vydal: Slováké muzeum v roce 2007

Rozsah: 246 stran

ISBN 978-80-86185-60-6

C e n a: 115,- Kč

TĚLO JAKO KULTURNÍ FENOMÉN: JÁ NEJSEM DŘEVO, JSEM DUCH A TĚLO

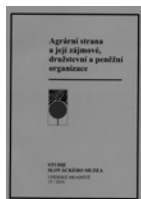
Studie Slovákého muzea č. 14/2010

Vydal: Slováké muzeum v roce 2010

Rozsah: 196 stran

ISBN 978-80-86185-89-7

C e n a: 173,- Kč

AGRÁRNÍ STRANA A JEJÍ ZÁJMOVÉ, DRUŽSTEVNÍ A PENĚŽNÍ ORGANIZACE

Studie Slovákého muzea č. 15/2010

Vydal: Slováké muzeum v roce 2010

Rozsah: 226 stran

ISBN 978-80-86185-90-3

C e n a: 0,- Kč

SVĚT MUŽŮ A ŽEN. MUŽ A ŽENA VE SVĚDECTVÍCH LIDOVÝCH TRADIC

Studie Slovákého muzea č. 16/2011

Vydal: Slováké muzeum v roce 2011

Rozsah: 283 stran

ISBN 978-80-86185-97-2

C e n a: 115,- Kč

REGIONÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI POLITIKY AGRÁRNÍ STRANY V OBDOBÍ PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Studie Slovákého muzea č. 17/2012

Vydal: Slováké muzeum v roce 2012

Rozsah: 245 stran

ISBN 978-80-87671-01-6

C e n a: 0,- Kč

ZOOMORFNÍ TEMATIKA V LIDOVÉ TRADICI

Studie Slovákckého muzea č. 18/2013

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2013

Rozsah: 413 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-87671-07-8

C e n a: 150,- Kč

SLOVÁCKO – SPOLEČENSKOVĚDNÍ RECENZOVANÝ ČASOPIS PRO MORAVSKO-SLOVENSKÉ POMEZÍ

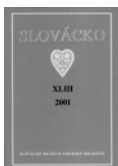
SLOVÁCKO 2000, ročník XLII

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2001

Rozsah: 332 stran

ISBN 80-86185-13-3

C e n a: 46,- Kč

SLOVÁCKO 2001, ročník XLIII

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2002

Rozsah: 292 stran

ISBN 80-86185-17-6

C e n a: 58,- Kč

SLOVÁCKO 2002, ročník XLIV

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2003

Rozsah: 392 stran

ISBN 80-86185-20-6

C e n a: 81,- Kč

SLOVÁCKO 2003, ročník XLV

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2004

Rozsah: 331 stran

ISBN 80-86185-28-1

C e n a: 81,- Kč

SLOVÁCKO 2004, ročník XLVI

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2005

Rozsah: 364 stran, barev. obr.

ISBN 80-86185-41-9

C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2005, ročník XLVII

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2006

Rozsah: 380 stran, černobílé obr.

ISBN 80-86185-50-8

C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2006, ročník XLVIII
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007
Rozsah: 360 stran, černobílé obr.
ISBN 80-86185-37-0
C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2007, ročník XLIX
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2008
Rozsah: 404 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-62-0
C e n a: 115,- Kč

SLOVÁCKO 2008, ročník L
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009
Rozsah: 432 stran, černobílé a barevné obr.
ISBN 978-80-86185-75-0
C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2009, ročník LI
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010
Rozsah: 377 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-86-6
C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2010, ročník LII
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011
Rozsah: 356 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-91-0
C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2011, ročník LIII
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2012
Rozsah: 423 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-86185-99-6
C e n a: 161,- Kč

SLOVÁCKO 2012, ročník LIV
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2013
Rozsah: 413 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-87671-05-4
ISSN 02583-5569
C e n a: 173,- Kč

TECHNICKÉ POKYNY REDAKCE PRO PUBLIKOVÁNÍ V ČASOPISU SLOVÁCKO

- příspěvek je nutné odevzdat v elektronické podobě v textovém editoru Word
- fotografická příloha: v elektronické podobě nejlépe ve formátu JPG (rozlíšení alespoň 300 dpi), případně originál fotografie v papírové podobě (redakce zajistí naskenování či přefocení)
- písmo: Times New Roman
- název příspěvku: velikost 12 tučně, verzálkou
- jméno, příjmení, název instituce: velikost 12 kurzíva
- anotace příspěvku: česky několika větami před článkem
- text: velikost 12
- odstavce: zarovnání vlevo, řádkování 1,5
- poznámky, seznam literatury a prameny: za článkem
- forma bibliografické citace viz www.slovackemuzeum.cz/doc/107
- autobiografický údaj za studií: kurzívou titul, jméno a příjmení, rok narození, pracoviště a odborný zájem
- popis foto: popiska, místo, datace, autor foto či kresby (vzor): Hodový průvod, Staré Město 1999. Foto L. Tarcalová.
- maximální rozsah studie 36 000 znaků (včetně mezer)
- maximální rozsah zprávy 10 000 znaků (včetně mezer)
- české resumé v rozsahu do 1800 znaků (včetně mezer)

Uh. Hradiště
Sřelnice - Schießstande.

PF 2014 Slovákcké muzeum v Uherském Hradišti

PF 2014 Slovákcké muzeum v Uherském Hradišti